

Vahvemmat kannusteet koulutuksen ja tutkimuksen laadun vahvistamiselle

Ehdotus yliopistojen rahoitusmallin tarkistamiseksi vuodesta 2015 alkaen

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2014:7

Vahvemmat kannusteet koulutuksen ja tutkimuksen laadun vahvistamiselle

Ehdotus yliopistojen rahoitusmallin tarkistamiseksi vuodesta 2015 alkaen

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2014:7

Opetus- ja kulttuuriministeriö / Undervisnings- och kulturministeriet

Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto / Högskole- och forskningspolitiska avdelningen

PL / PB 29

00023 Valtioneuvosto / Statsrådet

www.minedu.fi/julkaisut

ISBN 978-952-263-260-9 (PDF)

ISSN-L 1799-0327

ISSN 1799-0335 (PDF)

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä/

Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2014:7

Kuvailulehti

Julkaisija Opetus- ja kulttuuriministeriö		Julkaisun päivämäärä 10.2.2014	
Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Koulutuksen ja tutkimuksen laadun vahvistaminen yliopistojen rahoitusmallissa -työryhmä Puheenjohtaja: Anita Lehtikoinen Sihteeri: Tomi Halonen		Julkaisun laji Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä	
		Toimeksiantaja Opetus- ja kulttuuriministeriö	
		Toimielimen asettamispvm 8.3.2013	Dnro 13/040/2013
Julkaisun nimi (myös ruotsinkielinen) Vahvemmat kannusteet koulutuksen ja tutkimuksen laadun vahvistamiselle. Ehdotus yliopistojen rahoitusmallin tarkistamiseksi vuodesta 2015 alkaen (Bättre incitament för att stärka kvaliteten på utbildning och forskning, Förslag till revidering av finansieringsmodellen från och med 2015)			
Julkaisun osat Muistio ja liitteet			
Tiivistelmä <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 8.3.2013 työryhmän laatimaan ehdotuksen laadunäkökulman vahvistamiseksi yliopistojen rahoitusmallin tutkimuksen ja koulutuksen rahoitustekijöissä siten, että muutokset voidaan toteuttaa kohdennettaessa yliopistoille yliopistolain (558/2009) 49 § kolmannen momentin mukaista perusrahoitusta vuodeksi 2015.</p> <p>Työryhmän tukena koulutuksen rahoitusosuuden laadunäkökulman kehittämisessä oli UNIFI ry:n asettama työryhmä, joka valmisti opiskelijapalautteen keräämistä ja mekanismeja. Tutkimuksen rahoitusosuuden kehittämisen valmistelua tuki Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) järjestämä julkaisujen tasoluokittaminen (Julkaisufoorumi) sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ja TSV:n asiantuntijoiden tekemät tilastoanalyysit.</p> <p>Koulutusosuuden laadunäkökulman vahvistamiseksi työryhmä ehdottaa, että opiskelijapalautte -rahoitustekijä otetaan osaksi yliopistojen rahoitusmallia vuodesta 2015 alkaen. Jatkossa 3 % yliopistoille osoitettavasta valtion rahoituksesta perustuisi opiskelijakyselyssä saatuihin vastauksiin. Kysymyksiä, joiden vastauksia ehdotetaan käytettäväksi, on 13.</p> <p>Opiskelijoiden nopeampaa valmistumista tukevan lukuvuodessa vähintään 55 opintopistettä suorittaneiden osuus -rahoitustekijän painoarvoa ehdotetaan nostettavaksi hallituksen rakennepoliittisen ohjelman linjausten mukaisesti prosenttiyksiköllä siten, että osuus olisi vuodesta 2015 alkaen 12 % yliopistojen valtion rahoituksesta.</p> <p>Vahvistettavien rahoitustekijöiden prosenttiosuudet ehdotetaan vähennettäväksi alempiin ja ylempiin korkeakoulututkintoihin perustuvista rahoitustekijöistä siten, että jatkossa 6 % yliopistojen valtion kokonaisrahoituksesta kohdennetaan alempien korkeakoulututkintojen perusteella (aiemmin 9 %) ja 14 % ylempien korkeakoulututkintojen määrän perusteella (aiemmin 15 %).</p> <p>Työryhmä ehdottaa, että laadunäkökulman vahvistamiseksi tutkimusosiossa TSV:n julkaisufoorumiin hankkeen tuottama julkaisujen tasoluokitus otettaisiin käyttöön vuodesta 2015 alkaen. Laskennalliset julkaisut -rahoitustekijä (13 %), joka aiemmin jakaantui kansainvälisten referee-julkaisujen osioon (9 %) ja muiden tieteellisten julkaisujen osioon (4 %), ehdotetaan laskettavaksi yhtenä kokonaisuutena.</p> <p>Julkaisufoorumin mukainen tasoluokitus pisteytettäisiin rahoituksen laskennassa siten, että laadunäkökulma vahvistuu siirtymäkaudella vuosina 2015–2016 ja painottuu vielä voimakkaammin vuodesta 2017 alkaen. Siirtymäkaudella vuosina 2015–2016 julkaisujen tasoluokitukset pisteytettäisiin siten, että vertaisarvioitujen tieteellisten artikkelien ja teosten luokassa 0 olevien julkaisujen kerroin olisi 1, luokassa 1 olevien julkaisujen kerroin olisi 1,5 ja luokissa 2 ja 3 olevien julkaisujen kerroin olisi 3.</p> <p>Julkaisutoiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden vahvistamiseksi vertaisarvioimattomat tieteelliset kirjoitukset, toimitetut kirjat ja julkaisut, ammattiyhteisölle suunnatut julkaisut ja suurelle yleisölle suunnatut julkaisut pisteytettäisiin rahoituslaskennassa kertoimella 0,1 riippumatta niiden julkaisufoorumin mukaisesta tasoluokasta.</p>			
Avainsanat yliopistot, yliopistolaitos, korkeakoulu, rahoitus, rahoitusmalli, valtionrahoitus, ohjaus, julkaisufoorumi, opiskelijapalautte, tieteelliset julkaisut			
Sarjan nimi ja numero Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2014:7		ISSN-L 1799-0327 1799-0335 (PDF)	ISBN 978-952-263-260-9 (PDF)
Kokonaissivumäärä 44	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja -		Kustantaja Opetus- ja kulttuuriministeriö	

Presentationsblad

Utgivare
Undervisnings- och kulturministeriet

Utgivningsdatum
10.2.2014

Författare (uppgifter om organets namn, ordförande, sekreterare) Arbetsgruppen för att förbättra kvaliteten på utbildning och forskning i universitetens finansieringsmodell Ordförande: Anita Lehtikainen Sekreterare: Tomi Halonen		Typ av publikation Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar	
		Uppdragsgivare Undervisnings- och kulturministeriet	
		Datum för tillsättande av 8.3.2013	Dnro 13/040/2013
Publikation (även den finska titeln) Bättre incitament för att stärka kvaliteten på utbildning och forskning. Förslag till revidering av finansieringsmodellen från och med 2015 (Vahvemmat kannusteet koulutuksen ja tutkimuksen laadun vahvistamiselle. Ehdotus yliopistojen rahoitusmallin tarkistamiseksi vuodesta 2015 alkaen)			
Publikationens delar Promemoria + bilagor			
Sammandrag Undervisnings- och kulturministeriet tillsatte en arbetsgrupp den 8 mars 2013 för att utarbeta ett förslag i syfte att stärka kvalitetsaspekten i finansieringsmodellen för universiteten med avseende på de faktorer som påverkar finansieringen för forskning och utbildning så att förändringarna kan genomföras då medel i enlighet med 49 § i universitetslagen (558/2009) anvisas för universitetens basfinansiering för 2015. Under arbetet med att förbättra kvalitetsaspekten för utbildningens del bistods arbetsgruppen av en arbetsgrupp tillsatt av UNIFI, som svarade för mekanismerna för och insamlingen av responsen från de studerande. I beredningen av förbättringen av kvalitetsaspekten för forskningens del bistods arbetsgruppen av den nivåklassificering av publikationer (Publikationsforum) som Vetenskapliga samfundens delegation ordnat samt statistiska analyser av sakkunniga vid ministeriet och delegationen. I syfte att stärka kvalitetsaspekten på finansieringen för utbildningens del, föreslår arbetsgruppen att faktorn respons från de studerande tas med i finansieringsmodellen för universiteten från och med 2015. I fortsättningen föreslås 3 procent av universitetens statliga finansiering grunda sig på den respons de studerande ger i enkätsvaren. Antalet frågor som ska besvaras i enkäten uppgår enligt förslaget till 13. Den tyngd som ges finansieringsfaktorn för andelen studerande som avlagt minst 55 poäng under läsåret, vilket påskyndar utexamineringsfaktorn för de studerande, föreslås i enlighet med riktlinjerna i regeringens strukturpolitiska program höjas med en procentenhet så att andelen från och med 2015 uppgår till 12 procent av universitetens statliga finansiering. Enligt förslaget dras de procentuella höjningarna för de faktorer som ska stärkas av från de faktorer som ligger till grund för den statliga finansieringen utgående från antalet avlagda lägre och högre högskoleexamina, så att den faktor som ligger till grund för finansieringen för de lägre examinas del sänks till 6 procent (tidigare 9 procent) och för de högre examinas del till 14 procent (tidigare 15 procent). Arbetsgruppen föreslår att man i syfte att stärka kvalitetsaspekten för finansieringen av forskningen från och med 2015 tar i bruk den nivåklassificering som tagits fram inom ramen för Vetenskapliga samfundens delegations projekt Publikationsforum. Enligt förslaget ska den finansieringsfaktor som baserar sig på antalet kalkylerade publikationer (13 procent), vilken tidigare indelats i andelen internationella referee-publikationer (9 procent) och övriga vetenskapliga publikationer (4 procent) beräknas som en helhet. Enligt förslaget ska nivåklassificeringen enligt Publikationsforum kriterier poängsättas så att kvalitetsaspekten förstärks under en övergångsperiod åren 2015–2016 och för att ytterligare betonas från och med 2017. Under övergångsperioden 2015–2016 föreslås nivåklassificeringarna poängsättas så att koefficienten för vetenskapliga peer review- artiklar och verk i klass 0 har koefficienten 1, i klass 1 koefficienten 1,5 och i klass 2 och 3 koefficienten 3. I syfte att stärka publiceringsverksamhetens samhälleliga effekt föreslås vetenskapliga artiklar, redigerade böcker och publikationer som inte genomgått peer review, publikationer som riktar sig till professionella på området och publikationer som riktar sig till den stora allmänheten poängsättas med koefficienten 0,1 oavsett Publikationsforums nivåklassificering.			
Nyckelord universitet, universitetsväsendet, högskolor, finansiering, finansieringsmodell, statlig finansiering, styrning, forum för publicering, respons från studerande, vetenskapliga publikationer			
Seriens namn och nummer Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2014:7		ISSN-L 1799-0327 1799-0335 (Online)	ISBN 978-952-263-260-9 (PDF)
Sidoantal 44	Språk finska	Pris	Sekretessgrad offentlig
Distribution -		Förlag Undervisnings- och kulturministeriet	

Description

Publisher Ministry of Education and Culture, Finland		Date of publication 10.2.2014	
Authors (If a committee: name of organ, chair, secretary) Working group for strengthening the quality of education and research in the funding model for universities Chair: Anita Lehikoinen Secretaries: Tomi Halonen		Type of publication Reports of the Ministry of Education and Culture, Finland	
		Contracted by Ministry of Education and Culture, Finland	
		Committee appointed on 8.3.2013	Dnro 13/040/2013
Name of publication Greater incentives for strengthening quality in education and research: A proposal for revising the funding model for universities as of 2015 (Vahvemmat kannusteet koulutuksen ja tutkimuksen laadun vahvistamiselle. Ehdotus yliopistojen rahoitusmallin tarkistamiseksi vuodesta 2015 alkaen)			
Parts Report and Appendices			
Abstract The Ministry of Education and Culture set up a working group on 8 March 2013 to formulate a proposal on strengthening the quality perspective of the financial items for research and education within the funding model for universities, so that the changes can be implemented when allocating basic funding for universities as specified in section 49(3) of the Universities Act (558/2009) in 2015. To support the working group in developing the quality perspective in the financial contribution for education, a working group was established by UNIFI, whose task was to prepare mechanisms and plan the collection of student feedback. Plans for developing the financial contribution for research were carried out with the assistance of the Federation of Learned Societies in Finland (TVS), who produced a rating system for publications (publication forum), and statistical analyses produced by experts of the Ministry of Education and Culture and of the TVS. To enhance the quality perspective in the section for education, the working group proposes that factors in the financial item for student feedback included in the funding model for universities as of 2015. From then onwards, 3% of state funding for universities would be based on student feedback from student surveys. The proposed number of questions in the surveys is 13. It is proposed that the weight of the financial item related to shorter graduation periods for those who have completed at least 55 study points per academic year be raised by 1 percentage point, in line with the Government's structural policy programme, so that the contribution would amount to 12% of state funding for universities as of 2015. It is proposed that the percentages of the financial items pending confirmation be deducted from financial items for Bachelor's and Master's degree resources, so that 6% of overall state funding for universities would be allocated on the basis of the number of Bachelor's degrees (previously 9%) and 14% on the basis of Master's degrees (previously 15%). To strengthen the quality perspective in the research section of funding, the working group proposes that the publications rating system produced by the TVS be adopted as of 2015. It is proposed that The financial item of imputed publications (13%), which previously was divided into international refereed publications (9%) and other scientific publications (4%), be treated as a single item. The publication ratings system devised by the publication forum would be used as a rating in the computation of funding so that the quality perspective would be strengthened over a transitional period of 2015-2016 and would be even more pronounced as of 2017. During the transitional period the rating of publications would be executed so that in Level 0 the coefficient for peer reviewed scientific articles and publications would be 1, in Level 1 it would be 1.5 and in Levels 2 and 3 it would be 3. To bolster the social impact of publications, non-peer reviewed scientific papers, books and publications, publications designed for professional groups and publications intended for the general public would be rated using a coefficient of 0.1 in the calculation of funding, regardless of their Level in the publication forum.			
Name and number of series Reports of the Ministry of Education and Culture, Finland 2014:7		ISSN-L 1799-0327 1799-0335 (Online)	ISBN 978-952-263-260-9 (PDF)
Number of pages 44	Language Finnish	Price	Degree of confidentiality public
Distributed by -		Published by Ministry of Education and Culture, Finland	

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 8.3.2013 työryhmän laatimaan ehdotuksen laatunäkökulman vahvistamiseksi yliopistojen rahoitusmallissa. Laatunäkökulmaa tuli vahvistaa tutkimuksen ja koulutuksen rahoitustekijöissä siten, että muutokset voidaan toteuttaa kohdennettaessa yliopistoille yliopistolain mukaista perusrahoitusta vuodeksi 2015.

Laatunäkökulman vahvistaminen koulutuksen rahoitustekijöissä tarkoitti käytännössä sitä, että ryhmä pohti, miten yliopistot kattavan Suomen yliopistot UNIFI ry:n valmistelevan opiskelijapalautekyselyn tuottama tieto hyödynnettäisiin laskettaessa yliopistoille osoitettavaa perusrahoitusta.

Laatunäkökulman vahvistaminen tutkimuksen rahoitustekijöissä puolestaan tarkoitti sitä, että pohdittiin, miten tiedeyhteisöä edustavan Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) laatimaa ja ylläpitämää julkaisujen tasoluokitusta (Julkaisufoorumi) käytettäisiin yliopistoille osoitettavan perusrahoituksen laskennassa.

Ehdotuksessa rahoituskriteerien oli oltava selkeät ja läpinäkyvät siten, että yksittäisen yliopiston rahoituksen tason voi kohtuullisesti ennakoida. Rahoituslaskennassa käytettävien pohjatietojen piti olla luotettavia. Opiskelijoille kohdennettavan kyselyn vaatimuksena oli lisäksi, että sen piti kattaa kaikki yliopistot ja tuottaa vertailukelpoista tietoa.

Hallituksen rakennepoliittinen ohjelma valmistui työryhmän toimikaudella. Ohjelmassa on korkeakoulutuksen rahoitusta koskevana toimenpiteenä se, että yli 55 opintopistettä vuodessa suorittavien osuuden painoarvoa korkeakoulujen rahoituskriteerinä lisätään vuodesta 2015 alkaen. Työryhmä huomioi linjauksen työssään.

Työryhmä kuuli yliopistojen ja sidosryhmien näkemyksiä mallin valmistelun aikana järjestetyssä työpajatyypisessä keskustelutilaisuudessa.

Työryhmän puheenjohtajana toimi ylijohtaja (1.5.2013 lähtien kansliapäällikkö) Anita Lehikoinen opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Jäseniksi työryhmään kutsuttiin pääjohtaja Heikki Mannila Suomen Akatemiasta, vararehtori Ulla-Maija Forsberg Helsingin yliopistosta, vararehtori Kalle-Antti Suominen Turun yliopistosta, koulutusrehtori Olli Silvén Oulun yliopistosta, suunnittelupäällikkö Pirjo Rauhala Tampereen yliopistosta, toiminnanjohtaja Liisa Savunen Suomen yliopistot UNIFI ry:stä sekä johtaja Hannu Siren, johtaja Riitta Maijala, korkeakouluneuvos Ari Saarinen ja opetusneuvos Jorma Karhu opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Työryhmän sihteerinä toimi opetusneuvos Tomi Halonen opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Työhön osallistui asiantuntijana opetusneuvos Ulla Mäkeläinen opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Työryhmän toimikausi oli 15.3.–15.11.2013 ja opetus- ja kulttuuriministeriö jatkoi sitä 31.1.2014 saakka.

Työryhmä ei ehdota muutoksia nykyisen rahoitusmallin perusrakenteeseen. Rahoitusmalli muodostuisi edelleen kolmesta pääosiosta: koulutus, tutkimus sekä muut koulutus- ja tiedepolitiikan tavoitteet, joiden keskinäisiin suhteisiin ei esitetä muutoksia. Työryhmä ehdottaa, että muutokset tehtäisiin koulutus- ja tutkimusosioiden sisällä.

Koulutusosion laatu- ja laadun vahvistamiseksi työryhmä ehdottaa, että opiskelijapalaute -rahoitustekijä otetaan osaksi yliopistojen rahoitusmallia vuodesta 2015 alkaen. Jatkossa 3 % yliopistoille osoitettavasta valtion rahoituksesta laskettaisiin kandidaatin-tutkinnon suorittaneille opiskelijoille kohdennetusta palautekyselystä saatujen vastausten perusteella. Kysymyksiä, joiden vastauksia ehdotetaan käytettäväksi, on 13. Rahoituksen laskennassa käytettäisiin vastauksista saatua yhteispistemäärää, johon vaikuttaa myös vastaajien määrä. Laskentatapa tukee työryhmän mielestä opetuksen ja ohjauksen laadun kehittämisen ohella sitä, että yliopistot edistävät kyselyn kohdentumista mahdollisimman kattavasti opiskelijoille.

Työryhmä ehdottaa myös, että opiskelijoiden nopeampaa valmistumista tukevan luku-vuodessa vähintään 55 opintopistettä suorittaneiden osuus -rahoitustekijän painoarvoa ei vähennetä malliin otettavan opiskelijapalauterahoitustekijän myötä vaan osuutta nostetaan hallituksen rakennepoliittisen ohjelman linjauksen toteuttamiseksi. Tekijän painoarvo nostettaisiin yhdellä prosenttiyksiköllä eli sen osuus olisi vuodesta 2015 alkaen 12 % yliopistojen valtion rahoituksesta.

Lukuvuodessa 55 opintopistettä suorittaneiden osuus -rahoitustekijän ja opiskelijapalautetekijän kasvaneet osuudet vähennettäisiin tutkintomääriin perustuvista rahoitustekijöistä siten, että jatkossa 6 % yliopistojen valtion kokonaisrahoituksesta kohdennetaan alempien korkeakoulututkintojen perusteella (aiemmin 9 %) ja 14 % ylempien korkeakoulututkintojen määrän perusteella (aiemmin 15 %).

Työryhmä ehdottaa, että laatu- ja laadun vahvistamiseksi tutkimusosiossa julkaisufoorumi-hankkeen tuottama julkaisujen tasoluokitus otettaisiin käyttöön vuodesta 2015 alkaen. Tässä yhteydessä laskennalliset julkaisut -rahoitustekijä (13 %), joka aiemmin jakaantui kansainvälisten referee-julkaisujen osioon (9 %) ja muiden tieteellisten julkaisujen osioon (4 %), ehdotetaan käsiteltäväksi yhtenä 13 % kokonaisuutena, mikä varmistaa kannusteet laadukkaalle julkaisutoiminnalle.

Julkaisufoorumin mukainen tasoluokitus pisteytettäisiin rahoituksen laskennassa siten, että laatu- ja laadun vahvistuu siirtymäkaudella vuosina 2015–2016 ja vielä voimakkaammin vuodesta 2017 alkaen. Työryhmä katsoo, että siirtymäkausi on välttämätön, jotta yliopistot voivat edelleen kehittää julkaisukäytäntöjään ja Julkaisufoorumin mukaisesta tasoluokituksesta tulee nykyistä kattavampi. Nykyisellään alat, joilla konferenssijulkaiseminen on tyypillistä, eivät ole yhtä kattavasti mukana tasoluokituksessa kuin alat, joilla muut julkaisukanavat ovat yleisempiä. Siirtymäkaudella vuosina 2015–2016 julkaisujen tasoluokitukset pisteytettäisiin seuraavalla tavalla: vertaisarvioitujen tieteellisten artikkelien ja teosten luokassa 0 olevien julkaisujen kerroin olisi 1, luokassa 1 olevien julkaisujen kerroin olisi 1,5 ja luokassa 2 ja 3 olevien julkaisujen kerroin olisi 3.

Julkaisutoiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden vahvistamiseksi vertaisarvioimatomat tieteelliset kirjoitukset, toimitetut kirjat ja julkaisut, ammattiyhteisölle suunnatut julkaisut ja suurelle yleisölle suunnatut julkaisut pisteytettäisiin rahoituslaskennassa kertoimella 0,1 riippumatta niiden julkaisufoorumin mukaisesta tasoluokasta.

Monografiat huomioitaisiin edelleen nelinkertaisella kertoimella kaikissa tilanteissa.

Yliopistojen tulee kiinnittää huomiota toimintansa laatuun ja varautua laadun edelleen korostumiseen rahoitustekijöissä. Työryhmä korostaa tutkimusjulkaisujen laadun tärkeyttä ja esittää myös laadusta voimakkaammin palkitsevan julkaisuluokkien pisteytys ehdotuksen

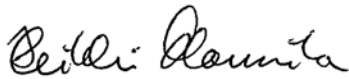
vuodesta 2017 eteenpäin. Työryhmä näkee kansallisen ja kansainvälisen yhteisjulkaisemisen tärkeänä tutkimuksen laatua ja relevanssia vahvistavana tekijänä. Näin ollen työryhmä ei esitä julkaisujen osittamista.

Saatuaan työnsä päätökseen työryhmä luovuttaa kunnioittaen muistionsa opetus- ja kulttuuriministeriölle.

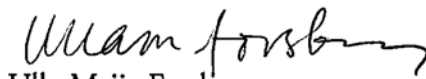
Helsingissä 20.1.2014

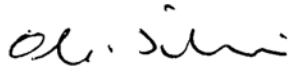
Anita Lehtikainen

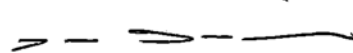
Heikki Mannila

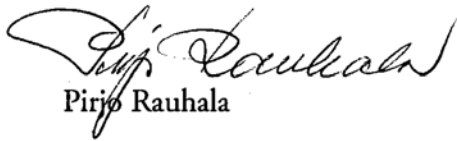
Ulla-Maija Forsberg

Olli Silvén

Kalle-Antti Suominen

Pirjo Rauha

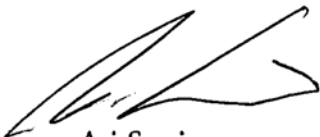
Liisa Savunen

Hannu Sirén

Riitta Maijala

Ari Saarinen

Jorma Karhu

Tomi Halonen

Sisältö

1	Johdanto	10
2	Taustaa työryhmän ehdotukselle	12
	2.1 Koulutuksen laadun vahvistaminen	12
	2.2 Tutkimuksen laadun vahvistaminen	13
3	Voimassa oleva rahoitusmalli ja rahoitusmallin laskentakriteereille asetetut reunaehdot	15
4	Työryhmän ehdotus rahoitusmallin tarkistamiseksi vuodesta 2015 alkaen	17
	4.1 Rahoitusmallin rakenne	17
	4.2 Koulutusosion uudistaminen	17
	4.2.1 Opintoprosessien sujuvuus – 55 opintopistettä suorittaneiden osuuden lisääminen	18
	4.2.2 Opetuksen sekä ohjaus- ja tukiprosessien laatu – Opiskelijapalautejärjestelmä	18
	4.2.3 Esitettyjen muutosten vaikutukset koulutusosion rahoitustekijöiden väliin osuuksiin	21
	4.3 Tutkimusosion uudistaminen	22
	4.3.1 Laskennalliset tieteelliset julkaisut -rahoitustekijä	22
	4.3.2 Tutkimuksen laatu – Vertaisarvioidut tieteelliset julkaisut	23
	4.3.3 Tieteenalasisidonnaiset julkaisukäytäntöjen erot – Yhteisjulkaiseminen ja monografiat	25
	4.3.4 Julkaisutoiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus – Muut julkaisut	27
	4.4 Ehdotus yliopistojen rahoitusmallikokonaisuudeksi vuodesta 2015 alkaen	27
	4.5 Muut ehdotukset	28
	Liitteet	30
	Liite 1. UNIFI:n ehdotus opiskelijapalautteen kytkemiseksi yliopistojen rahoitusmalliin	30
	Liite 2. Julkaisutyyppiluokittelu opetus- ja kulttuuriministeriön tiedonkeruussa	33
	Liite 3. Yliopistojen vertaisarvioidut julkaisut tieteenaloittain 2011–2012	42

1 Johdanto

Suomessa on tällä hetkellä 14 opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluvaa yliopistoa. Yliopistoista 12 on itsenäisiä julkisoikeudellisia laitoksia ja 2 säätiölain mukaisia yksityisoikeudellisia säätiöitä. Yliopistojen toiminta, myös säätiöyliopistojen osalta, rahoitetaan pääasiassa valtion varoin ja kaikki yliopistot hoitavat valtion niille antamaa julkista tehtävää.

Yliopistolain¹ 2 §:n mukaan yliopistojen tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä opetusta sekä kasvattaa opiskelijoita palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa. Tehtäviään hoitaessaan yliopistojen tulee edistää elinikäistä oppimista, toimia vuorovaikutuksessa muun yhteiskunnan kanssa sekä edistää tutkimustulosten ja taiteellisen toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Yliopistojen tulee järjestää toimintansa siten, että tutkimuksessa, taiteellisessa toiminnassa, koulutuksessa ja opetuksessa varmistetaan korkea kansainvälinen taso eettisiä periaatteita ja hyvää tieteellistä käytäntöä noudattaen.

Vuonna 2014 valtion yliopistojen toimintaan osoittama yliopistolain 49 §:n mukainen rahoitus oli 1 893 miljoonaa euroa, mikä on noin kaksi kolmasosaa yliopistojen kokonaisrahoituksesta. Yliopistolain mukaisella yliopistojen valtionrahoituksella on turvattu kaikille yliopistoille kohtuulliset edellytykset niiden lakisääteisten perustehtävien hoitamiseen. Rahoituksen kohdentaminen eri toiminnoille ja aloille on osa yliopistojen sisäistä päätöksentekoa.

Jyrki Kataisen hallituksen ohjelman mukaisesti korkeakoulutuksen rahoitusta on uudistettu tukemaan nykyistä paremmin koulutuksen tavoitteita, kuten koulutuksen läpäisyn parantamista, nopeampaa siirtymistä työelämään, hallinnon tehostamista sekä opetuksen ja tutkimuksen laadun parantamista, kansainvälistymistä ja korkeakoulujen profiloitumista vahvuusaloilleen.

Yliopistolailla (558/2009) ja sen nojalla annetuilla asetuksilla (770/2009², muutos 181/2012³ sekä 182/2012⁴) on säädetty yliopistojen lakisääteiseen toimintaan kohdistettavasta rahoituksesta ja sen laskentakriteereistä. Käytössä oleva yliopistojen rahoitusmalli otettiin käyttöön vuoden 2013 alusta, jolloin em. säädösmuutokset tulivat voimaan.

¹ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090558>

² Valtioneuvoston asetus yliopistoista, <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090770>

³ Valtioneuvoston asetus yliopistoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2012/20120181>

⁴ Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus yliopistojen perusrahoituksen laskentakriteereistä <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2012/20120182>

Työryhmän ehdotus perustuu voimassa olevan rahoitusmallin rakenteelle ja tavoitteenasetteluille. Työryhmän ehdotus rahoitusmallin tarkastamiseksi vuodesta 2015 alkaen vahvistaa rahoitusmallityön pohjana olevaa visiota hyvästä suomalaisesta yliopistosta vuonna 2020. Tavoitteena on jatkossakin hyvä suomalainen yliopisto, joka on vuonna 2020 nykyistä laadukkaampi, vaikuttavampi, tehokkaampi, profiloituneempi ja kansainvälisempi.

2 Taustaa työryhmän ehdotukselle

2.1 Koulutuksen laadun vahvistaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja yliopistojen sopimuksissa kaudeksi 2013–2016 on sovittu, että yliopistot ottavat käyttöön valtakunnallisen opiskelijapalautejärjestelmän siten, että sitä voidaan hyödyntää yliopistojen rahoitusmallissa vuodesta 2015 alkaen.

Suomen yliopistot UNIFI ry:n edeltäjän, Suomen yliopistojen rehtorien neuvoston ja Suomen ylioppilaskuntien liiton SYL:n esiselvitys valtakunnallisen opiskelijapalautejärjestelmän luomiseksi valmistui tammikuussa 2010. Sen perusteella UNIFI ry käynnisti hankkeen valtakunnallisen opiskelijapalautekyselyn luomiseksi. Hanketta varten asetettiin yliopistojen ja Suomen ylioppilaskuntien liiton edustajista asiantuntijaryhmä. Sen tehtävänä oli laatia ehdotus valtakunnallisen opiskelijapalautekyselyn kysymyksiksi ja kyselyn toteuttamiseksi. Ehdotuksen mukaan järjestettyyn kyselypilottiin osallistui seitsemän yliopistoa.

UNIFI ry:n tammikuussa 2012 asettama työryhmä jatkoi kyselyn ja siihen liittyvien menettelyjen kehittämistä, jotta niistä saataisiin tietopohja yliopistojen rahoitusmalliin. Työryhmässä oli jäsenenä tai asiantuntijoina yliopistojen, opetus- ja kulttuuriministeriön, Korkeakoulujen arviointineuvoston ja Suomen ylioppilaskuntien liiton edustajia.

UNIFI ry:n työryhmä kilpailutti opiskelijapalauteen keräämisessä käytettävän tietojärjestelmän hankinnan sekä määritteli kysymysten osa-alueet ja sisällöt. Valmistelu tehtiin vuorovaikutteisesti yliopistojen johdon kanssa tavoitteena se, että opiskelijakysely otettaisiin käyttöön kaikissa yliopistoissa.

Opiskelijapalautejärjestelmän toimittajaksi valittiin CHE Consult GmbH, jolla on referenssinä muun muassa useiden saksalaisten, ranskalaisten ja espanjalaisten yliopistojen opiskelijakyselyiden toteuttaminen. UNIFI ja yliopistot arvioivat, että kansainvälisesti vertailukelpoinen kysely voi parantaa vastausmotivaatiota ja kyselyn tuloksia voitaisiin hyödyntää kansainvälisessä opiskelijarekrytoinnissa.

Opiskelijakysely kohdennettiin kandidaatintutkinnon suorittaneille tai kolmen vuoden opinnot suorittaneille opiskelijoille aloilla, joilla kandidaatintutkintoa ei suoriteta. Kyselyä pilotoitiin toukokuussa 2013, jolloin kysely lähetettiin yhteensä noin 10 700 opiskelijalle 14 yliopistossa. Pilottikyselyyn vastasi 2 678 opiskelijaa ja vastausprosentiksi muodostui noin 25 %. Kyselyn kysymyksiä muokattiin pilottikyselystä saatujen kokemusten pohjalta.

Kandipalautteeksi nimetyn opiskelijapalautekyselyn ensimmäinen varsinainen toteutus järjestettiin lokakuussa 2013 kohdistuen se tammi-syyskuussa tutkintonsa suorittaneille opiskelijoille. Kyselyn vastausprosentiksi muodostui keskimäärin hieman yli 43 %. Kysely on suunniteltu toteutettavaksi kahdesti vuodessa edellisen puolen vuoden aikana valmistuneille opiskelijoille.

UNIFI ry:n työryhmä jätti ehdotuksensa opetus- ja kulttuuriministeriölle opiskelijapalautteen liittämisestä rahoitusmalliin syyskuussa 2013. Ehdotus on raportin liitteenä 1.

Ehdotuksen mukaisilla rahoitusmalliin liitettävillä kysymyksillä katettaisiin seuraavia osa-alueita:

- A Tyytyväisyys opiskeluun
- B Tyytyväisyys koulutukseen
- C Tyytyväisyys opetukseen
- D Opinnäytetyön ohjaus
- E Ohjaus ja tuki
- F Vuorovaikutus ja palaute

UNIFI ry:n työryhmän ehdotuksessa kunkin osa-alueen painoarvo olisi yhtä suuri rahoituksen määrittämisessä. Kussakin osa-alueessa on yhdestä neljään yksittäistä kysymystä, joiden painoarvo osion sisällä olisi yhtä suuri, jolloin osa-alueen arvoa kullekin yliopistolle laskettaessa käytettäisiin kysymysten keskiarvoa. Yksittäisen yliopiston rahoitusta laskettaessa osa-alueiden yhteenlaskettu summa kerrotaisiin yliopiston kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden määrällä ja tästä saatua osuutta verrattaisiin koko yliopistosektorin vastaavalla tavalla laskettuun yhteistulokseen. Osuus muodostaisi yliopiston rahoitusosuuden kyseisestä tekijästä.

2.2 Tutkimuksen laadun vahvistaminen

Tieteellisten seurain valtuuskunta (TSV) on toteuttanut UNIFI ry:n aloitteesta julkaisujen laadunarvioimista varten Julkaisufoorumi-hankkeen. Hankkeessa on tehty järjestelmää ja julkaisujen tasoluokitusta (Julkaisufoorumi), joiden avulla tieteellistä julkaisutoimintaa voidaan arvioida määrän lisäksi myös laadullisesti. Julkaisufoorumin tavoitteena on myös kannustaa tutkijoita julkaisemaan parhaat kirjoituksensa alansa johtavissa lehdissä, sarjoissa ja kirjakustantajilla.

Julkaisufoorumin perustana on julkaisukanavien eli tieteellisten lehtien, sarjojen, konferenssien ja kirjakustantajien kaikki tieteenalat kattava tasoluokitus. Julkaisukanavat arvioidaan 23 tieteenalakohtaisessa arviointipaneelissa. Paneelit perustettiin vuonna 2010 ja niihin valittiin 210 jäsentä yliopistoilta, tutkimuslaitoksilta, tiedeseuroilta ja tiedeakademioilta saatujen ehdotusten perusteella. Uudet arviointipaneelit asetettiin syksyllä 2013. Niihin nimettiin 203 jäsentä kaudeksi 2014–2016.

Ensimmäinen tasoluokitus valmistui vuonna 2011. Järjestelmään kuuluu, että tasoluokitus kokonaisuudessaan arvioidaan uudelleen kolmen vuoden välein, seuraavan kerran vuonna 2014. Lisäksi uusia tieteellisiä julkaisukanavia lisätään tasolle 1 vuosittain. Julkaisufoorumin tasoluokitusta täydennettiin syksyllä 2012, jolloin paneelit arvioivat tasolle 1 lisättäviä julkaisukanavia. Seuraava täydennysarviointi valmistui joulukuussa 2013. Julkaisufoorumin paneelien ohjeistuksena on muun muassa, että luokitetuista lehdistä ja sarjoista sekä enintään tietty osa voidaan luokitella⁵ tasolle 2 ja näistä tietty osuus tasolle 3.

TSV ylläpitää kokonaisluetteloja Julkaisufoorumin mukaisen tasoluokan saaneista lehdistä ja sarjoista ja muista julkaisukanavista. Opetus- ja kulttuuriministeriö on lisännyt yliopistojen julkaisutietojen tilastotiedonkeruuohjeistukseen ja -lomakkeisiin tiedon julkaisun julkaisufoorumin mukaisesta tasoluokasta.

⁵ http://www.tsv.fi/julkaisufoorumi/materiaalit/jufo_paneeliohjeet_17122013.pdf

TSV:n on käynnistänyt vuonna 2014 julkaisujen tasoluokituksen kokonaisarvioinnin. Sen on määrä valmistua vuoden loppuun mennessä. Tasoluokituksessa käytettäviä kriteerejä on suunniteltu muutettavan niin, että nykyisestä lehtien ja sarjojen nimikkeiden sekä kirjakustantajien lukumäärästä siirryttäisiin volyymipohjaiseen luokitteluun. Nykyinen järjestelmä ei tee eroa sen suhteen, kuinka monta julkaisua julkaisufoorumiluokkaan sisällytetty lehti tai sarja julkaisee vuodessa. Pienen julkaisuvolyymin omaava lehti tai sarja saa luokittelussa yhtä suuren painon kuin suuren julkaisuvolyymin omaava. Volyymipohjainen luokittelu tarkoittaa, että nämä erot otettaisiin huomioon luokiteltaessa julkaisuja tasoluokituksiin. Muutos tasaisi tieteenalojen julkaisukulttuurien eroja tasoluokittamisessa.

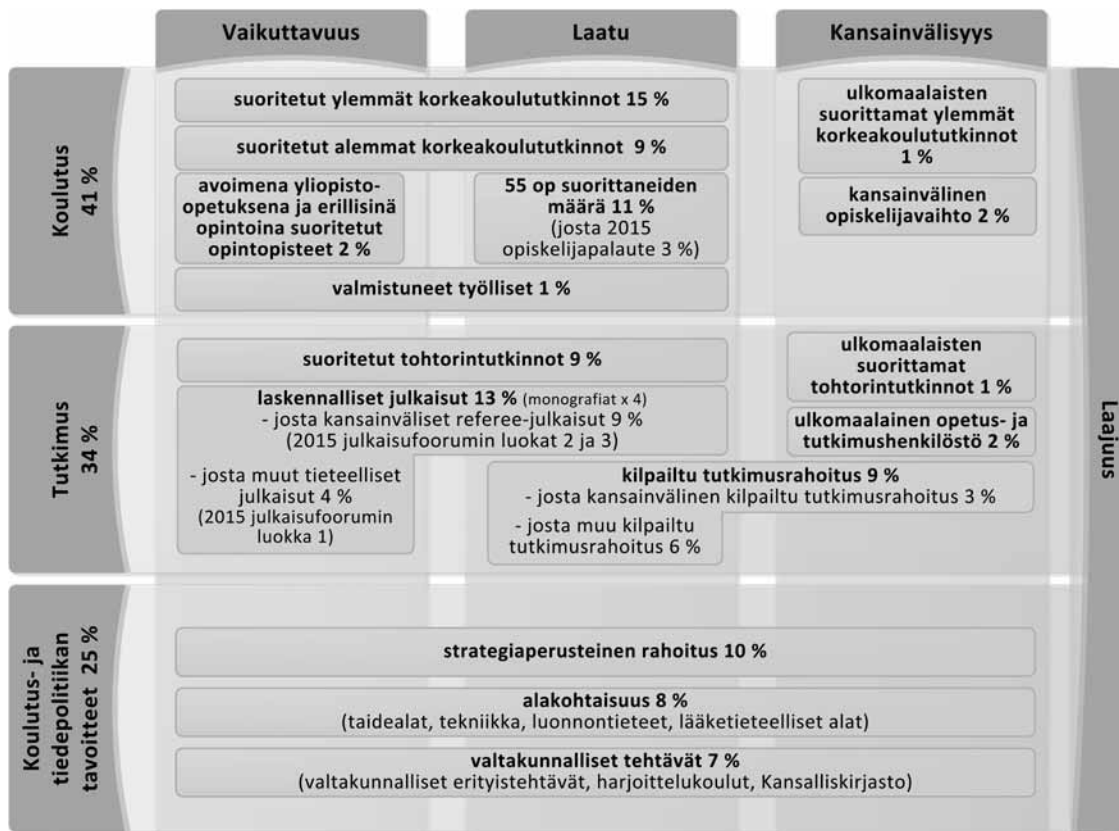
3 Voimassa oleva rahoitusmalli ja rahoitusmallin laskentakriteereille asetetut reunaehdot

Yliopistojen rahoitusmalli on määritelty yliopistolaissa, sen perusteella annetussa valtioneuvoston asetuksessa (770/2009, muutettu 181/2012) ja edelleen opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (182/2012), jossa perusrahoituksen laskentakriteerit määritellään.

Rahoitusmalli tukee Jyrki Kataisen hallituksen ohjelman tavoitetta, jonka mukaan korkeakoulutuksen rahoitusta uudistetaan tukemaan nykyistä paremmin koulutuksen tavoitteita, kuten koulutuksen läpäisyn parantamista, nopeampaa siirtymistä työelämään, hallinnon tehostamista sekä opetuksen ja tutkimuksen laadun parantamista, kansainvälistymistä ja korkeakoulujen profiloitumista vahvuusaloilleen.

Rahoitusmallin taustalla on opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman työryhmän ehdotus ”Laadukas, kansainvälinen, profiloitunut ja vaikuttava yliopisto” (OKM 2011:26), jonka mukaan rahoituskriteerien tulee olla selkeitä ja läpinäkyviä siten, että yksittäisen yliopiston rahoituksen tason voi kohtuullisesti ennakoida. Rahoituslaskennassa käytettävien pohjatietojen on oltava luotettavia.

Yliopistolain mukaisella perusrahoituksella turvataan kaikille yliopistoille edellytykset pitkäjänteiseen kehittämiseen ja resurssit lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.

Kaavio 1. Voimassa oleva yliopistojen rahoitusmalli vuodesta 2013 alkaen

Nykyisessä vuonna 2013 käyttöön otetussa rahoitusmallissa on tavoiteltu mahdollisimman selkeää ohjausvaikutusta korkeakoulu- ja tiedepoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Selkeän ohjausvaikutuksen aikaansaamiseksi rahoitustekijöiden määrä on pidetty suhteellisen pienenä. Mallin on tarkoitus jättää yliopistoille itselleen liikkumatilaa sisäiseen johtamiseen ja toiminnan suuntaamiseen.

Voimassa olevalla rahoitusmallilla kannustetaan yliopistoja profiloitumaan ja parantamaan toimintansa laatua, tuottavuutta, vaikuttavuutta ja taloudellisuutta. Laskennallisen rahoituksen kautta valtion rahoitus kohdennetaan siten, että keskimääräistä laadukkaammat, vaikuttavammat ja tuloksellisemmat yliopistot hyötyvät.

Voimassa olevan yliopistojen rahoitusmallin kaikki tiedot perustuvat opetus- ja kulttuuriministeriön, Tilastokeskuksen ja kansainvälisen liikkuvuuden keskuksen CIMO:n yliopistoilta keräämiin koko yliopistolaitoksen kattaviin tietoihin. Rahoitustekijöiden laskennassa käytetään kolmen vuoden keskiarvoja rahoituksen vakauden takaamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö kohdentaa rahoitusmallin pohjalta määräytyvän rahoituksen yliopistolle yhtenä kokonaisuutena, jonka sisäisestä jakamisesta päättää yliopisto itse.

4 Työryhmän ehdotus rahoitusmallin tarkistamiseksi vuodesta 2015 alkaen

4.1 Rahoitusmallin rakenne

Työryhmän ehdotus perustuu voimassa olevan rahoitusmallin rakenteelle ja tavoitteenasetteluille sekä hallituksen linjauksille korkeakoulutuksen kehittämisestä. Tavoitetilana on jatkossakin hyvä suomalainen yliopisto, joka on vuonna 2020 nykyistä laadukkaampi, vaikuttavampi, tehokkaampi, profiloituneempi ja kansainvälisempi.

Työryhmän ehdotuksessa on koulutuksen ja tutkimuksen laatunäkökulmaa rahoitusmallikokonaisuudessa vahvistettu ottaen huomioon työtä taustoittaneen opiskelijapalautetyöryhmän esityksen, valmistelun yhteydessä järjestetyssä keskustelutilaisuudessa saadut kommentit sekä myös rahoitusasetusten edellisen lausuntokierroksen yhteydessä tulleet tarkennusehdotukset jatkovalmistelulle.

Työryhmän ehdotuksessa rahoitusmallin tarkennukseksi vuodesta 2015 alkaen ei ehdoteta muutoksia nykyisen rahoitusmallin perusrakenteeseen. Rahoitusmalli muodostuu edelleen kolmesta pääosista: koulutus, tutkimus sekä muut koulutus- ja tiedepolitiikan tavoitteet, joiden keskinäisiin suhteisiin ei esitetä muutoksia. Työryhmän esittämät muutokset toteutettaisiin koulutus- ja tutkimusosioiden sisällä. Rahoitusmallin tarkennuksen jälkeenkin kullekin yliopistolle osoitettava yliopistolain mukainen yliopistojen valtionrahoitus on yksi kokonaisuus, jonka sisäisestä kohdentumisesta yliopisto päättäisi omien strategisten tavoitteidensa mukaisesti. Rahoituksen kriteerit ovat mahdollisimman selkeitä ja läpinäkyviä siten, että yliopistokohtainen rahoituksen taso on kohtuullisesti ennakoitavissa. Laskennassa käytetään jatkossakin kolmivuotisia keskiarvoja, mikä tuo vakautta rahoitukseen.

Työryhmän ehdottamat rahoitusmallin tarkennukset edellyttävät valtioneuvoston asetusta yliopistoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta sekä uutta opetus- ja kulttuuriministeriön asetusta yliopistojen perusrahoituksen kriteereistä.

4.2 Koulutusosion uudistaminen

Opintojen sujuvuus ja opintoprosessien kehittäminen muun muassa työurien pidentämiseksi ja opiskelijoiden nopeamman valmistumisen mahdollistavaksi ovat keskeisiä tavoitteita yliopistokoulutukselle. Sopimuskaudella 2010–2012 yliopistojen laskennallisesta perusrahoituksesta kohdennettiin 45 opintopistettä suorittaneiden määrän perusteella 3,2 %. Vuodesta 2013 alkaen voimassa olleessa rahoitusmallissa opintopisteisiin perus-

tuvan rahoitustekijän osuus on ollut 11 %. Myös opintopisterajaa nostettiin aiemmasta vuonna 2013 voimaan tulleessa mallissa 55 opintopisteeseen. Opintopistetekijä on kolmanneksi suurin tekijä nykyisessä rahoitusmallissa, millä on haluttu korostaa opetuksen ja ohjauksen tärkeyttä opintojen etenemisessä. Opintopistetekijää suurempi paino on vain suoritetuilla ylemmillä korkeakoulututkinnoilla ja tieteellisillä julkaisuilla.

Koulutuksen pääosio muodostaa yliopistojen rahoitusmallista 41 %. Rahoituksen laskentakriteereissä on prosessien toimivuuden rinnalla haluttu korostaa työelämään siirtymistä tutkintototeumien kautta. Mikäli 55 opintopistettä suorittaneiden tekijä suhteutetaan yliopistojen rahoitusmallin koulutusosion kokonaisuuteen, se muodostaa nykytasosaan noin 27 % rahoitusmallin koulutusosiosta.

Pitkäaikaista kokemusta ja tilastopohjaista tietoa 55 opintopistettä suorittaneet -rahoitustekijän vaikutuksista yliopistojen toimintaan ei vielä ole. Tähän asti saadut kokemukset viittaavat siihen, että opintopistetekijään perustuva rahoitusosuus on jo nykytasossaan yliopistoille erittäin merkittävä ja vauhdittanut opintoprosessien kehittämistä. Yliopistot ovat kehittäneet opetusjärjestelyjä, kurssitarjontaa sekä lisänneet ympärivuotisen opiskelun mahdollisuuksia.

4.2.1 Opintoprosessien sujuvuus – 55 opintopistettä suorittaneiden osuuden lisääminen

Työryhmän toimeksiannon mukaisesti opiskelijapalaute tuli ottaa rahoitustekijäksi 55 opintopistettä suorittaneet -laskentakriteerin osuutta pienentämällä. Työryhmän asettamisen jälkeen hallitus julkisti vuoden 2014 talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä rakennepoliittisen ohjelman, jolla vahvistettaisiin kasvuedellytyksiä ja kurottaisiin umpeen julkisen talouden kesävyysvajetta. Korkeakoulusektoriin kohdistuivat erityisesti toimenpiteet, joiden tavoitteena on pidentää työuria ½ vuotta alkupäästä ja 1½ vuotta loppupäästä sekä vähentää katkoksia ja vajaa-työllisyyttä työuran aikana. Tavoitteiden saavuttamiseksi hallituksen rakennepoliittisessa linjauksessa esitettiin yhdeksi toimenpiteeksi 55 opintopistettä suorittaneiden osuuden kasvattaminen korkeakoulujen rahoituksen määräytymisperusteissa. Hallituksen rakennepoliittisen ohjelman linjaus muutti työryhmän tekemän ehdotuksen reunaehdoja.

Työryhmä ehdottaa, että lukuvuodessa 55 opintopistettä suorittaneiden osuus -rahoitustekijän osuutta nostetaan vuoden 2013 tasolta siten, että rahoitustekijän uusi osuus on 12 % rahoitusmallilla jaettavasta yliopistolain mukaisesta yliopistojen valtionrahoituksesta.

Ehdotettu osuus on yhden prosenttiyksikön verran korkeampi kuin vastaavat osuus vuonna 2013. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja yliopistojen työryhmän vuonna 2011 tekemät ehdotukset olisivat vähentäneet opintopistetekijän painoa, koska osa siitä ehdotettiin käytettäväksi opiskelijapalautetekijään vuodesta 2015 alkaen. Nyt ehdotettava opintopistetekijän osuus on 4 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2011 tehty ehdotus.

4.2.2 Opetuksen sekä ohjaus- ja tukiprosessien laatu – Opiskelijapalautejärjestelmä

Voimassa olevaa rahoitusmallia valmistellut työryhmä ehdotti, että valmisteltavana ollut yliopistojen opiskelijapalautejärjestelmä otettaisiin vuodesta 2015 alkaen mukaan rahoitusmalliin 3 % osuudella. Ehdotuksen mukaan osuus vähennettäisiin 55 opintopistettä suorittaneet -rahoitustekijästä.

Työryhmä ehdottaa, että opiskelijapalaute otettaisiin vuodesta 2015 alkaen osaksi yliopistojen rahoitusmallia ja sen perusteella jaettaisiin 3 % yliopistolain mukaisesta yliopistojen valtionrahoituksesta.

Yliopistoissa toteutettiin keväällä 2013 pilottikysely opiskelijapalautejärjestelmän sisällön ja teknisen toteutuksen testaamiseksi. Kysely järjestettiin pilottivaiheessa nimellä Yopala, syksyllä 2013 kysely järjestettiin nimellä Kandikysely. UNIFI ry:n työryhmä laati syksyllä 2013 kandikyselyn tulosten ja siitä saatujen kokemusten perusteella ehdotuksen (liite 1) opiskelijapalautteen ottamisesta osaksi yliopiston rahoitusmallia. Yliopistojen rahoitusmallin tarkistamista vuodeksi 2015 pohtinut työryhmä muodosti ehdotuksensa UNIFI ry:n -työryhmän ehdotuksen pohjalta.

Työryhmä ehdottaa, että rahoituslaskennassa käytettävän opiskelijoiden vastauksia seuraaviin 13 Kandipalaute-kyselyn kysymyksiin:

- 1 Voin hyvin yliopistossani.
- 2 Olen tyytyväinen omaan opiskeluuni.
- 3 Koulutuksen myötä kehittynyt osaamiseni vastaa odotuksiani.
- 4 Koulutukseni vastasi sille asetettuja tavoitteita.
- 5 Opetus oli mielestäni pääosin laadukasta.
- 6 Olen tyytyväinen käytettyihin opetusmenetelmiin.
- 7 Tarjolla on ollut riittävästi ohjausta kandidaatin tutkielman laatimiseen / opinnäytteen tekemiseen
- 8 Tarjolla on ollut riittävästi ohjausta opintojen suunnitteluun.
- 9 Miten helppoa tai vaikeaa on ollut löytää opintoihisi liittyvää tietoa ja tukea?
- 10 Ongelmatilanteissa olen tarvittaessa löytänyt henkilön, jolta olen voinut pyytää neuvoa.
- 11 Olen ollut tyytyväinen opinto-ohjelmani tarjoamiin vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksiin.
- 12 Olen ollut tyytyväinen vuorovaikutukseeni opetushenkilökunnan kanssa.
- 13 Opettajilta saamani palaute on auttanut minua opinnoissani.

Kandipalaute-kyselyn niihin kysymyksiin, jotka liittyvät rahoitusmalliin, opiskelija vastaa valitsemalla Likertin asteikosta vastausvaihtoehdon, joka parhaiten kuvaa hänen kokemustaan. Lisäksi opiskelijalla on voi vastata, että ei ole tarvinnut esimerkiksi ohjausta tai ei pysty arvioimaan kyseistä väittämää.

Työryhmä esittää, että opiskelijapalaute otetaan rahoitustekijäksi siten, että Kandikyselyn 13 em. kysymyksestä kunkin yliopiston saamien yksittäisten kysymysten vastausten pisteet lasketaan yhteen. Jokaisen kysymyksen painoarvo olisi yhtä suuri ja kysymysten pisteytys toteutettaisiin seuraavasti:

Pisteytys asteikolla

- 5 samaa mieltä / erittäin helppoa
- 4 osittain samaa mieltä / melko helppoa
- 3 osittain eri mieltä / melko hankalaa
- 2 eri mieltä / erittäin hankalaa
- 1 en tarvinnut / en pysty arvioimaan

Yliopiston opiskelijoiden vastausten vastauspisteiden summa muodostaisi yliopiston osuuden opiskelijapalautteen perusteella jaettavasta rahoituksesta.

Työryhmä katsoo, että kyselyn vastausten käsittely valittujen kysymysten vastauspisteistä muodostuvana yliopistotasoisena summana ilman painotuksia on muiden rahoitusmallin tekijöiden kanssa yhtenevä laskentatapa, joka tukee rahoitusmallin läpinäkyvyyttä. Vastauksista väittämiin ”en pysty arvioimaan tätä väittämää” tai ”en osaa sanoa” annettaisiin rahoitustekijälaskennassa myös yksi (1) piste niissä kysymyksissä, joissa vaihtoehto on mukana. Jokaisen vastauksen ollessa rahoituksen näkökulmasta palkitseva laskentatapa myös kannustaa yliopistoja mahdollisimman monen vastaajan hankkimiseen – tällöin opiskelijoiden kokemasta koulutuksen ja ohjauksen laadusta saadaan mahdollisimman kattava käsitys, jota voidaan hyödyntää yliopiston sisäisessä kehittämistyössä. Vastaavaa laskentatapaa on käytetty vuodesta 2014 alkaen myös ammattikorkeakoulujen rahoitusmallissa opiskelijapalauttejärjestelmän tulosten muuntamisessa rahoitustekijäksi.

Työryhmä ehdottaa, että opiskelijapalauterahoitustekijän laskennassa käytettäisiin kolmen vuoden keskiarvotietoja muun rahoitusmallin laskentatapaa vastaavasti.

Vuonna 2014, jolloin määritetään yliopistojen vuoden 2015 valtion perusrahoitusosuudet, käytettävissä ei ole vielä kolmen vuoden keskiarvotietoja. Tällöin laskenta toteutettaisiin käytettävissä olevalla tietopohjalla, joita on vähintään kahden, syksyn 2013 ja kevään 2014 opiskelijapalautekyselyjen tulokset.

Taulukko 1. Yliopistojen opiskelijapalaute yliopistoittain syksyn 2013 kyselykierroksen perusteella

	Vastausprosentti*	Vastaajien määrä*	Yliopiston vastauspisteiden summa	Yliopiston osuus tekijästä %
Aalto-yliopisto	37,3	367	17 659	9,5
Helsingin yliopisto	36,4	692	34 288	18,4
Itä-Suomen yliopisto	40,7	315	16 180	8,7
Jyväskylän yliopisto	49,9	348	17 606	9,5
Lapin yliopisto	27,0	63	3 047	1,6
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	42,9	101	5 317	2,9
Oulun yliopisto	55,3	513	25 742	13,8
Svenska Handelshögskolan	59,1	88	4 494	2,4
Taideyliopisto	43,0	42	2 309	1,2
Tampereen teknillinen yliopisto	32,4	103	5 250	2,8
Tampereen yliopisto	48,2	293	14 840	8,0
Turun yliopisto	49,1	524	26 642	14,3
Vaasan yliopisto	36,1	79	4 017	2,2
Åbo Akademi	53,7	170	8 777	4,7
Yhteensä	43,3	3 698	186 168	100,0

* Vastausprosentti koko kyselyyn, vastaajien määrä työryhmän ehdottamiin rahoitusmallikysymyksiin keskimäärin

UNIFI:n Kandipalautte-työryhmä on keskustellut mahdollisuudesta muuttaa kysely jatkossa jatkuvasti auki olevaksi. Yliopistot päättävät siitä, onko kysely yliopistokohtaisesti jatkuvasti auki vai toteutetaanko kysely rajattuina ajankohtina kerran tai useamman kerran vuodessa.

Työryhmä ehdottaa, että rahoituskytkennän omaavien opiskelijakyselyjen vastausten vuosittainen tilastointipäivä olisi sama kuin Tilastokeskuksen vastaava opiskelijatiedonkeruun päivämäärää 20. syyskuuta.

4.2.3 Esitettyjen muutosten vaikutukset koulutusosion rahoitustekijöiden välisiin osuuksiin

Rahoitustekijöiden 55 opintopistettä suorittaneiden määrä sekä opiskelijapalaute rahoitusosuuksien muutos edellyttää, että vastaava rahoitusosuus vähennetään mallin muista rahoitustekijöistä.

Työryhmä ehdottaa, että malliin uutena tulevaa opiskelijapalaute-rahoitustekijää (3 %) ja nykyisestä vahvistettavaa 55 opintopistettä suorittaneiden osuus -rahoitustekijää (aiempaan + 1 prosenttiyksikköä) vastaavat vähennykset tehtäisiin koulutusosion tutkintomääriin perustuvista rahoitustekijöistä.

Tutkintomääriin perustuvien rahoitustekijöiden osuuden vähennys tehtäisiin siten, että jatkossa 6 % yliopistojen valtion kokonaisrahoituksesta kohdennettaisiin alempien korkeakoulututkintojen perusteella nykyisen 9 % osuuden sijaan ja 14 % ylempien korkeakoulututkintojen määrän perusteella aiemman 15 % rahoitusosuuden sijaan.

Ehdotus malliin uutena tulevan opiskelijapalaute-rahoitustekijän ja vahvistuvan 55 opintopistettä suorittaneiden osuus -rahoitustekijän osuuden ottamisesta pääosin (- 3 prosenttiyksikköä) rahoitustekijästä ”alemmat korkeakoulututkinnot” perustuu siihen, että opiskelijakysely kohdistetaan nimenomaan kandidaatintutkinnon suorittaneisiin opiskelijoihin. Myös 55 opintopistettä suorittaneiden osuus -rahoitustekijä kohdistuu suuremmalta osin kandidaatintutkintovaiheessa oleviin opiskelijoihin sillä alemman korkeakoulututkinnon tavoiteaika ja opintosisältö muodostaa suhteessa laajemman osuuden yliopistojen pääasiallisena tutkintona olevasta ylemmästä korkeakoulututkinnosta.

Suoritetut alemmat korkeakoulututkinnot -rahoitustekijän osuuden vähentämistä perustelee myös 55 opintopistettä suorittaneiden osuus -rahoitustekijän vahvistaminen. 55 op suorittaneet rahoitustekijänä tukee voimakkaasti kandidaatintutkintoon sisällyttävien opintojen kehittämistä. Tämän lisäksi 55 opintopistettä suorittaneiden osuutta mitattaessa koko tutkintonsa suorittaneiden ja siten yliopistojen rekistereistä tilastointivuoden aikana poistuneiden tutkinnon suorittaneiden opiskelijoiden opintopistesuoritukset eivät tule huomioiduiksi rahoitustekijän laskennassa. Käytännössä tällöin ylemmästä korkeakoulututkinnosta valmistuvan opiskelijan suoritteista tulee valmistumisvuonna kuitenkin huomioitua suoritettu tutkinto ja rahoitus kanavoituu siten suoritettujen ylempien korkeakoulututkintojen kautta.

Taulukko 2. Yliopistojen suhteelliset osuudet rahoitusmallin eri koulutustekijöissä*

Yliopisto	Opiskelija-palaute osuus %	55 op osuus %	Alemmat korkeakoulututkinnot osuus %	Ylemmät korkeakoulututkinnot osuus %
Aalto-yliopisto	9,5	9,7	10,3	11,9
Helsingin yliopisto	18,4	18,3	21,8	17,4
Itä-Suomen yliopisto	8,7	9,9	9,7	8,8
Jyväskylän yliopisto	9,5	10,0	9,3	9,8
Lapin yliopisto	1,6	3,3	3,8	3,1
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	2,9	3,3	2,6	4,5
Oulun yliopisto	13,8	9,2	8,8	10,2
Svenska Handelshögskolan	2,4	1,5	1,7	1,7
Taideyliopisto	1,2	1,2	1,4	1,8
Tampereen teknillinen yliopisto	2,8	5,6	4,8	6,3
Tampereen yliopisto	8,0	8,4	8,2	7,9
Turun yliopisto	14,3	13,0	11,1	10,6
Vaasan yliopisto	2,2	3,1	2,9	2,8
Åbo Akademi	4,7	3,5	3,7	3,1
<i>Yhteensä</i>	100,0	100,0	100,0	100,0

*Opiskelijapalautteen tulokset syksyn 2013 kierroksen pohjalta. 55 op suorittaneet, alemmat ja ylemmät korkeakoulututkinnot vuosien 2010–2012 keskiarvo.

Rahoitusmallin koulutusosion rahoitustekijöiden laskennassa käytettävät kolmen vuoden keskiarvotiedot päivitetään vuosittain uusimmilla saatavilla tilastotiedoilla. Laskennassa kohdennus yliopistojen välillä tapahtuu suoraan kunkin rahoitustekijän jakauman mukaisessa suhteessa.

4.3 Tutkimusosion uudistaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa yliopistojen perusrahoituksen kriteereistä (20.4.2012/182) tutkimusosion keskeisimmäksi rahoituskriteeriksi vuodesta 2013 alkaen on määritelty kansainvälisten referee- ja muiden tieteellisten julkaisujen lukumäärä. Kansainvälisten refereejulkaisujen osuus perusrahoituksesta on 9 %, muiden tieteellisten julkaisujen osuus on 4 %. Asetuksen taustalla on opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman työryhmän muistio ”Laadukas, kansainvälinen, profiloitunut ja vaikuttava yliopisto” (OKM 2011:26). Em. työryhmä ehdotti, että julkaisuihin perustuva rahoitus jaettaisiin vuodesta 2015 lähtien kansainvälisten referee-julkaisujen sijasta julkaisufoorumin tasojen 2 ja 3 julkaisujen määrän perusteella sekä muiden tieteellisten julkaisujen sijasta julkaisufoorumin tason 1 julkaisujen määrän perusteella. Työryhmä ei tarkemmin määritellyt julkaisufoorumin tasoluokkien muuntamista rahoitustekijäksi tai mahdollista julkaisujen osittamista rahoitusmallissa.

4.3.1 Laskennalliset tieteelliset julkaisut -rahoitustekijä

Voimassa olevassa rahoitusmallissa julkaisut on jaetaan kahteen kiintiöön: kansainvälisten referee-julkaisujen kiintiöön (9 %) sekä muiden tieteellisten julkaisujen kiintiöön (4 %). Kahden kiintiön malli sisältää kuitenkin riskin siitä, että kannustinvaikutus heikkenee. Kansainvälisillä foorumeilla julkaiseminen tarkoittaa useimmilla aloilla myös korkealaatuisia julkaisemista. Mallin on tarkoitus kannustaa yliopistoja yhä korkealaatuisemman

tutkimustiedon tuottamiseen ja julkaisemiseen. Tähän ei kannustaisi se, jos kansainvälisten vertaisarvioitujen julkaisujen määrän noustessa tällaisten julkaisujen arvo rahoituksen ansainnassa laskee. Tämä puoltaa aiemmasta kiintiöinnistä luopumista myös julkaisufoorumitasoihin perustuvaan laskentaan siirryttäessä.

Esimerkiksi vuosina 2011–2012 kansainvälisiä referee-julkaisuja julkaistiin noin 20 000 vuodessa ja muita tieteellisiä julkaisuja vajaa 10 000 vuodessa. Ottaen huomioon julkaisumäärät ja rahoitustekijöiden osuudet, yksi kansainvälinen vertaisarvioitu julkaisu vastaa nykyisellä rahoitusmallilla vain noin 1,1–1,2 muuta tieteellistä julkaisua.

Rahoitusmallin informatiivisuuden takia työryhmä ehdottaa, että luovutaan termistä laskennallinen julkaisu.

Työryhmä esittää, että julkaisujen laskennan perusteella määräytyvä rahoitus laskettaisiin yhdessä 13 % kokonaisuudessa, mikä varmistaa kannusteet laadukkaalle julkaisutoiminnalle.

Työryhmä esittää, että laskennallisten julkaisujen sijaan rahoitusmallissa käytettäisiin termiä ”julkaisut”.

4.3.2 Tutkimuksen laatu – Vertaisarvioidut tieteelliset julkaisut

Julkaisut ovat yliopistojen tutkimustoiminnan keskeisin tuotos, yksi laadun mittareista ja merkittävä vaikuttavuuden tekijä. Voimassa olevassa rahoitusmallissa laskennalliset tieteelliset julkaisut rahoitustekijän tietopohjana on opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisutiedonkeruu.

Yliopistojen tutkimustoiminnan laadun mittaaminen on monimutkainen asia. Julkaisut on yksi tapa arvioida yliopistoissa tehtävän tutkimuksen laatua. Yksi Suomessa käytössä olevista julkaisujen laadun arviointitavoista on tiedeyhteisön laatima julkaisukanavien tasoluokitus (Julkaisufoorumi). Sen vahvuus on se, että luokittelu kattaa kaikki tieteenalat.

Julkaisufoorumien tasoluokituksista päättävät 23 tieteenaloittaisen arviointipaneelin asiantuntijajäsenet. Paneelien asettamisesta ja arviointityön valvonnasta vastaa ohjausryhmä, jossa on TSV:n, OKM:n, Suomen yliopistot UNIFI:n, Suomen Akatemian, Suomen yliopistokirjastojen neuvoston, Kansalliskirjaston, CSC – Tieteen tietotekniikan keskuksen ja eri päätieteenalojen edustajia.

Julkaisufoorumin mukainen tasoluokitus soveltuu hyvin laskennallisessa rahoitusmallissa käytettäväksi laadulliseksi rahoitustekijäksi. Taulukossa 3 on esitetty yliopistojen julkaisut julkaisutyypeittäin (liite 2) sekä rahoitusmallissa käyttöön otettavien julkaisufoorumin mukaisten tasoluokkien mukaan.

Taulukko 3. Julkaisu julkaisufoorumin tasoluokittain vuosina 2011–2012 keskimäärin

Julkaisutyyppi	Vertaisarvioidut tieteelliset julkaisut (A1-A4, C1)							Vertais- arvioimat- tomat julkaisut (B1-B3, C2)		Ammatti- julkaisut (D1-D5)		Yleistajuiset julkaisut (E1-E2)		Yht.	
	A1-A4 yhteensä				C1			B1-B3 yht.	C2	D1-D4 yht.	D5	E1	E2		
	Taso 0	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Taso 0	Taso 1	Taso 2	Taso 0-3	Taso 0-3	Taso 0-3	Taso 0-3	Taso 0-3	Taso 0-3		
Julkaisufoorumin tasoluokka	Taso 0	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Taso 0	Taso 1	Taso 2	Taso 0-3	Taso 0-3	Taso 0-3	Taso 0-3	Taso 0-3	Taso 0-3	Taso 0-3	Yht.
Yhteensä, 2011– 2012 keskiarvo	4 231	9 926	6 216	2 921	233	131	90	5 149	714	3 491	263	2 655	127	36 145	
Aalto yliopisto	954	1 195	591	323	12	8	6	385	37	297	19	28	2	3 854	
Helsingin yliopisto	631	2 591	2 131	1 089	73	52	33	1 796	208	1 140	84	1 125	54	11 004	
Itä-Suomen yliopisto	262	954	586	291	24	11	7	380	45	336	25	105	12	3 035	
Jyväskylän yliopisto	274	783	525	174	32	10	6	476	72	307	35	184	6	2 883	
Lapin yliopisto	77	138	49	10	7	6	4	132	35	81	5	75	5	620	
Lappeenrannan tekn. yliopisto	252	248	143	39	4	1	1	115	9	75	1	10	5	900	
Oulun yliopisto	313	903	485	279	21	3	4	258	28	256	19	254	9	2 829	
Svenska handelshögskolan	80	76	51	15	2	1	1	14	4	31	2	3	0	279	
Taideyliopisto	20	20	10	0	2	1	0	43	8	45	4	38	1	190	
Tampereen tekn. yliopisto	490	621	203	97	4	2	1	174	39	134	8	11	0	1 782	
Tampereen yliopisto	190	743	425	129	11	13	9	386	69	270	14	178	10	2 445	
Turun yliopisto	357	1 148	729	392	30	18	13	665	108	381	40	434	9	4 321	
Vaasan yliopisto	171	119	40	4	7	2	1	65	13	51	1	48	6	524	
Åbo Akademi	162	391	251	84	5	6	7	263	43	89	9	166	10	1 483	

Julkaisujen tarkastelu yliopistoittain osoittaa, että yliopistot julkaisevat kattavasti erilaisia julkaisutyyppisiä, jotka on luokitettu julkaisufoorumin mukaisiin tasoluokkiin. Tieteenaloittainen tarkastelu (liite 3) osoittaa, että esimerkiksi tekniikan aloilla on vertaisarvioituissa julkaisuissa muita aloja enemmän julkaisuluokituksen 0-luokkaan luokiteltuja julkaisuja. Tekniikan päätiiteenaloilla näitä julkaisuja on yli kolmasosa kaikista vertaisarvioituista julkaisuista. Vastaavasti 0-luokkaan luokiteltuja vertaisarvioituja julkaisuja on runsaasti suuria julkaisumääriä julkaisevista aloista myös tietojenkäsittely- ja informaatio-tieteessä, matematiikassa liiketaloustieteessä sekä kasvatustieteissä. Vastaavasti esimerkiksi lääke- ja terveystieteiden aloilla vertaisarvioitujen julkaisujen julkaisufoorumin luokkaan 0 kuuluvien julkaisujen määrä on pieni.

Työryhmä on pitänyt reunaehtona sitä, että rahoitustekijän laskennassa tapahtuva muutos ei saa muuttaa yksittäisen yliopiston rahoitusosuutta kohtuuttomasti ilman yliopiston oma toiminnan tai tuloksellisuuden muuttumista. Julkaisuihin perustuvan rahoitustekijän taustalla oleviin yliopistojen julkaisuihin ja julkaisemista ohjaaviin yliopistojen käytäntöihin vaikuttaminen on lyhyellä aikavälillä mahdotonta; esimerkiksi vuoden 2015 rahoitusta laskettaessa rahoitustekijä muodostuu vuosina 2011–2013 laadituista julkaisuista. Julkaisutoiminnan kanavien valinta jälkikäteen ei ole mahdollista. Näin ollen työryhmä katsoo, että julkaisufoorumulokituksen julkaisuluokkien käyttöönotto rahoitustekijänä ei saa siirtymäkaudella muuttaa yliopistojen välisiä rahoitussuhteita kohtuuttomasti.

Työryhmä esittää, että julkaisufoorumin mukaisten tasoluokkien laatukertoimet otetaan käyttöön kaksivaiheisesti siten, että vuodet 2015–2016 ovat siirtymäkautta, jonka jälkeen julkaisu toiminnan laatu painottuu rahoitustekijän laatukertoimissa entistä voimakkaammin.

Työryhmä esittää, että vuosien 2015–2016 siirtymäkaudella julkaisufoorumin mukaisen tasoluokituksen tasot pisteytettäisiin seuraavalla tavalla:

Vertaisarvioitut tieteelliset artikkelit (julkaisuluokka A), tieteelliset kirjat (C1 monografiat)

Julkaisufoorumin mukainen tasoluokka 0:	1
Julkaisufoorumin mukainen tasoluokka 1:	1,5
Julkaisufoorumin mukainen tasoluokka 2:	3
Julkaisufoorumin mukainen tasoluokka 3:	3

Yliopistojen tulee luoda entistä vahvemmin kannusteita laadukkaaseen tutkimukseen ja julkaisemiselle laadukkaissa julkaisukanavissa. Esitetyllä siirtymäkaudella yliopisto voi toiminnallaan ja julkaisukäytäntöjensä kehittämällä vaikuttaa siihen, miten sen rahoitus kehittyy.

Työryhmä esittää, että vuodesta 2017 alkaen vertaisarvioitujen tieteellisten julkaisujen julkaisufoorumin mukaisten tasoluokkien kertoimet muuttuisivat laatua vahvemmin korostaviksi esimerkiksi seuraavasti:

Vertaisarvioitut tieteelliset julkaisut (julkaisuluokka A), tieteelliset kirjat (C1 monografiat)

Julkaisufoorumin mukainen tasoluokka 0:	0,1
Julkaisufoorumin mukainen tasoluokka 1:	1
Julkaisufoorumin mukainen tasoluokka 2:	3
Julkaisufoorumin mukainen tasoluokka 3:	4

Vuodesta 2017 alkaen korotetun kertoimen käyttöönotto tasoluokalle 3 edellyttää sitä, että tasoluokka on otettu käyttöön yhtäläisin periaattein kaikilla tieteenaloilla.

Työryhmä esittää, että Julkaisut -rahoitustekijän tilastojen 3-vuotiset keskiarvotiedot päivitetään vuosittain uusimmilla saatavilla tilastotiedoilla. Laskennassa huomioon otettavien viimeisten kolmen vuoden julkaisujen julkaisufoorumin mukaisia tasoluokkia esitetään päivitettäväksi vuosittain Julkaisufoorumin paneelien tekemien täydennysarviointien pohjalta. Rahoitustekijän 3-vuotisen keskiarvon laskennassa otetaan aina huomioon kunkin julkaisun viimeisin tasoluokitus.

Rahoituksen kohdentaminen yliopistojen välillä tapahtuisi suoraan kunkin rahoitustekijän jakauman mukaisessa suhteessa vastaavalla tavalla kuin muissa rahoitusmallin laskennallisen osion tekijöissä.

4.3.3 Tieteenalasisidonnaiset julkaisukäytäntöjen erot – Yhteisjulkaiseminen ja monografiat

Työryhmä katsoo, että tutkimusosion rahoitustekijöiden perusteella jaettavan rahoituksen jakaminen tulee tehdä sellaisilla laadusta palkitsevilla kriteereillä ja menettelyillä, jotka kohtelevat kaikkia tieteenaloja mahdollisimman tasapuolisesti. Voimassa olevassa yliopistojen rahoitusmallissa yhteisjulkaisuille ei ole käytössä ositusta. Mikäli samalla julkaisulla on tekijöitä useammasta yliopistosta, otetaan yksittäinen julkaisu täysimääräisesti huomioon kunkin osallistuneen yliopiston rahoitusta laskettaessa.

Työryhmä tarkasteli vaihtoehtoisia tapoja osittaa tieteelliset julkaisut siten, että monen kirjoittajan julkaisu jaettaisiin kirjoittajien tai kirjoittajien taustaorganisaatioiden mukaan osiin. Vaihtoehtoina tarkasteltiin myös, sitä, tulisiko osituksessa ottaa huomioon ainoastaan kotimaiset vai myös ulkomaiset tekijät ja organisaatiot.

Työryhmän keskustelussa osituksesta korostui kannustaminen yhteistyöhön ja yhteisjulkaisemiseen niin kotimaisten organisaatioiden kesken kuin kansainvälisestikin. Mikäli ositus otettaisiin käyttöön, alenisi yhteisjulkaisemisen kannustavuus rahoitusta laskettaessa merkittävästi ositusmenetelmästä riippumatta. Työryhmä keskusteli myös mahdollisuudesta erillisen kannustekertoimen lisäämiseen yhteisjulkaisuille, mikä osaltaan monimutkaistaisi laskentaa eikä toisaalta tukisi yhteisjulkaisemista yhtä vahvasti kuin laskenta ilman ositusta.

Selkeää tukea osittamisen puolesta tai vastaan ei myöskään saatu sidosryhmille järjestetystä keskustelutilaisuudesta. Keskustelutilaisuuden osallistajat esittivät niin yliopistotoista ositusta, tekijän mukaista ositusta kuin osittamatta jättämistä.

Työryhmä arvioi myös, että tietopohja saattaa asettaa rajoitteita ositukselle. Mikäli ositus tehtäisiin tekijöiden (henkilöt) määrän mukaan, tulisi tiedonkeruukentän tiedot taustaorganisaatioista, julkaisujen tekijöistä ja julkaisujen tekijöiden lukumääristä olla oikein. Tässä arvioitiin olevan vielä tilastoinnin epäluotettavuutta ja organisaatiotasaisen osituksen arvioidaan olevan henkilötasoisista tarkemmin kirjattu.

Työryhmä ehdottaa, että julkaisujen osittamista ei otettaisi käyttöön julkaisut -rahoitustekijän laskennassa vuodesta 2015 alkaen yhteistyön ja yhteisjulkaisemisen kannustamiseksi.

Yhteisjulkaisemisen traditio on eri tieteenaloilla erilainen. Esimerkiksi lääketieteellisillä aloilla usein julkaisun tekemiseen osallistuu varsin laaja joukko tekijöitä kun taas vastavasti yhteiskuntatieteellisillä tai humanistisilla tieteenaloilla yksittäisen kirjoittajan julkaisu tai monografia on esimerkiksi lääketiedettä huomattavasti tyypillisempi julkaisutapa. Monografioita julkaistaan runsaasti kotimaiseen julkaisemiseen keskittyvillä aloilla. Monografian työmäärävaativuus on myös selvästi yksittäistä artikkelia suurempi.

Työryhmä ehdottaa, että julkaisulaskennassa monografiakerroin säilyisi voimassa olevan rahoitusmallin tasolla ollen 4 siten, että luvussa 4.3.2. esitetyt pisteytykset kerrotaisiin monografioita laskettaessa neljällä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaiseman viittausaineistoja käsittelevän julkaisun⁶ mukaan esimerkiksi tekniikan alan vaikuttavuus esimerkiksi Scopus-tietokannan mukaan ylittää hieman maailman keskiarvon. Julkaisufoorumin mukaisessa tasoluokituksessa kuitenkin erityisesti tekniikan tieteenaloilla on erittäin paljon tasoluokkaan 0 luokiteltuja julkaisuja, mikä tukee käsitystä siitä, että alan konferensseihin painottuvat julkaisukäytännöt eivät ole kaikilta osin kattavasti luokiteltu julkaisufoorumin mukaisiin tasoluokkiin.

Työryhmä ehdottaa, että TSV tiedeyhteisön edustajana selvittää julkaisufoorumin mukaisen tasoluokittelun kehittämistä siten, että luokittelu huomioisi paremmin alakohthaisten julkaisukäytäntöjen monimuotoisuuden.

---

⁶ WoS vai Scopus? Suomalaisen tutkimuksen tila 2010-luvun alussa kansainvälisten viiteaineistojen mukaan, Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2013:17

4.3.4 Julkaisutoiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus – Muut julkaisut

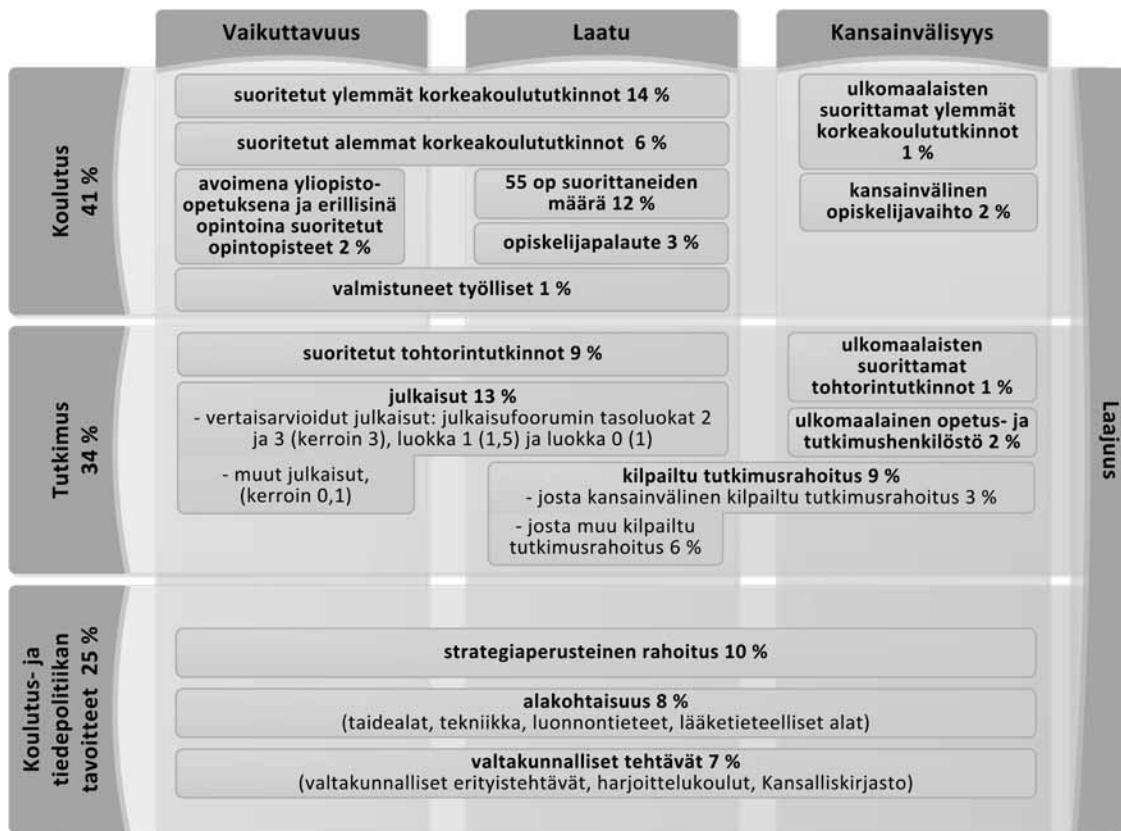
Yliopistojen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden eri ulottuvuuksien tunnistaminen ja mittaaminen on merkittävä haaste. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden yhtä muotoa, yliopistoissa tapahtuvaa uuden tiedon tuottamista ja ilmentymistä julkaisutoiminnan aktiivisuutena seurataan julkaisutoimintaa koskevassa tiedonkeruussa. Työryhmä katsoo, että myös muut kuin vertaisarvioidut tieteelliset julkaisut ovat tärkeä yliopistojen yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen muoto.

Työryhmä ehdottaa, että vuodesta 2015 alkaen vertaisarvioimattomat tieteelliset kirjoitukset (julkaisuluokka B), toimitetut kirjat ja julkaisut (C2), ammattiyhteisölle suunnatut julkaisut (D) sekä suurelle yleisölle suunnatut julkaisut (E) pisteytettäisiin rahoituslaskennassa kertoimella 0,1 riippumatta em. julkaisujen julkaisufoorumin mukaisesta tasoluokasta.

4.4 Ehdotus yliopistojen rahoitusmallikokonaisuudeksi vuodesta 2015 alkaen

Työryhmän ehdotus rahoitusmallin tarkastamiseksi vuodesta 2015 alkaen vahvistaa rahoitusmallityön pohjana olevaa visiota hyvästä suomalaisesta yliopistosta vuonna 2020. Ehdotetuissa rahoitusmallin muutoksissa painotus on laadullisten tekijöiden painoarvon lisäämisessä.

Ehdotus vahvistaa erityisesti rahoitusmallin laatu- ja laadun tuomalla siihen opiskelijoiden kokeman opetuksen ja ohjauksen laadun sekä tiedeyhteisön tuottaman julkaisufoorumin mukaisen julkaisujen tasoluokituksen. Tiedeyhteisön tuottaman julkaisujen tasoluokituksen käyttöönotto rahoitusmallissa vahvistaa osaltaan yliopistojen autonomiaa. Ehdotettu rahoitusmalli lisää hallituksen rakennepoliittisen ohjelman edellyttämällä tavalla 55 opintopistettä suorittavien osuuden painoarvoa korkeakoulujen rahoitustekijänä ja tukee Jyrki Kataisen hallituksen ohjelman tavoitteita korkeakoulujen rahoituksen kehittämisestä.

Kaavio 2. Ehdotus yliopistojen rahoitusmalliksi vuodesta 2015 alkaen

4.5 Muut ehdotukset

Rahoitusmallin laskennassa käytettävien tilastoaineistojen luotettavuus, saatavuus ja kattavuus on turvattava rahoituksen oikeudenmukaisen jakamisen turvaamiseksi. Nykysopimuksen puitteissa UNIFI ry on yliopistojen valtuuttamana sitoutunut opiskelijapalautteen toteuttamiseen yhdessä CHE Consult GmbH:n kanssa vuoden 2015 loppuun yhden vuoden lisäoptiolla.

Työryhmä ehdottaa, että UNIFI ry huolehtii yhteistyössä yliopistojen ja muiden tahojen kanssa opiskelijapalautekyselyn jatkuvuudesta ja siitä, että kysely sisältää rahoitusmallissa huomioon otettavaksi ehdotetut kysymykset. Opetus- ja kulttuuriministeriötä on kuultava hyvissä ajoin opiskelijapalautekyselyyn mahdollisesti tehtävistä muutoksista, jotta ministeriö voi arvioida vaikutuksia rahoitusmalliin- ja asetuksiin.

Työryhmä ehdottaa, että opetus- ja kulttuuriministeriö julkistaa aineiston kaikkien tiedontarvitsijoiden hyödynnettäväksi Vipunen-tilastopalvelun kautta yksilön tietosuojaa kunnioittavalla tavalla. Työryhmä ehdottaa lisäksi, että UNIFI ry toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriölle rahoitusmallin edellyttämän aineiston lisäksi myös muun opiskelijapalautekyselyn vastausaineiston heti aineiston valmistuttua.

Julkaisufoorumin kokonaisarviointi valmistuu vuoden 2014 loppuun mennessä. Kokonaisarvioinnin aiheuttamat mahdolliset muutokset otetaan huomioon aikaisintaan vuoden 2015 tiedonkeruissa. Näin ollen julkaisufoorumin kokonaisarvioinnin mahdolliset muutokset koskevat seuraavan sopimuskauden rahoitusta eivätkä vaikuta vuosien 2015–2016 yliopistojen valtion rahoituksen tutkimusosion laskentaperiaatteisiin.

Julkaisufoorumiin liittyvät asiantuntijapaneelit nimetään nykyisin kolmen vuoden toimikaudeksi ja samalla syklillä on suunniteltu toteutettavaksi mahdolliset suuret luokitteluperiaatteidenmuutokset. Korkeakoulujen rahoitus sovitaan hallituskautta vastaavan aikasyklin pohjalta nelivuotiseksi kaudeksi.

Työryhmä ehdottaa, että julkaisufoorumiin mahdollisesti tehtävät merkittävät tasoluokitteluun tai sisältöön liittyvät muutokset tehtäisiin tulevaisuudessa korkeakoulujen rahoituskautta vastaavalla nelivuotisella syklillä siten, että muutokset on mahdollista ottaa huomioon korkeakoulujen sopimuskauden resurssienjaon perusteissa.

Työryhmä katsoo, että tutkimusosion rahoitustekijöiden perusteella jaettavan rahoituksen jakaminen tulee tehdä tieteellisesti kestävin periaattein ja sellaisilla laadusta palkitsevilla kriteereillä, jotka kohtelevat kaikkia tieteenaloja mahdollisimman tasapuolisesti ja jotka muodostetaan läpinäkyvänä prosessina.

Työryhmä ehdottaa, että opetus- ja kulttuuriministeriö velvoittaa Tieteellisten seurain valtuuskunnan läpinäkyvyyteen päätöksenteossaan. TSV:n ja ministeriön tulee sopia menettelyistä, jotka varmistavat tietoaineistojen toimittamisen ja sen, että rahoituksen perusteena olevien luokittelujen muutokset ja niihin liittyvät päätökset tehdään rahoituslaskennan kannalta oikea-aikaisesti. Keskeistä on myös yliopistojen informointi siten, että ne voivat huomioida mahdolliset luokittelumuutokset julkaisukäytänteissään.

Julkaisufoorumiin liittyvää julkaisujen luokitusten tarkistamista, jossa uusia julkaisuja otetaan mukaan tasolle 1 täydennysarvioinneissa vuosittain, tulee jatkaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistämässä korkeakoulujen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden prosessin, jossa selvitetään keskeisiä korkeakoulujen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden alueita ja tunnistetaan tietotarpeita.

Työryhmä ehdottaa, että opetus- ja kulttuuriministeriö tarkastelee prosessin yhteydessä mahdollisten uusien korkeakoulujen vaikuttavuutta kuvaavien tieto- ja tilastoaineistojen hyödynnettävyyttä rahoitusmallin jatkokehittämisessä.

UNIFI:n ehdotus opiskelijapalautteen kytkemiseksi yliopistojen rahoitusmalliin

Suomen yliopistot ry
Finlands universitet rf

Versio 3 – 4.9.2013

Ehdotus opiskelijapalautteen kytkemiseksi yliopistojen rahoitusmalliin

UNIFI:n Kandipalaute-työryhmä esittää Kandipalautteen kytkennästä yliopistojen rahoitusmalliin peruseriaatteiksi seuraavaa

1. Rahoitusmalliin liitettävillä kysymyksillä kartoitetaan seuraavat osa-alueet

- A. Tyytyväisyys opiskeluun
- B. Tyytyväisyys koulutukseen
- C. Tyytyväisyys opetukseen
- D. Opinnäytetyön ohjaus
- E. Ohjaus ja tuki
- F. Vuorovaikutus ja palaute

2. Kunkin osa-alueen kysymykset ovat seuraavat

Osa-alue A: Tyytyväisyys opiskeluun

- Voin hyvin yliopistossani.
- Olen tyytyväinen omaan opiskeluuni.

Osa-alue B: Tyytyväisyys koulutukseen

- Koulutuksen myötä kehittyneet osaamiseni vastaa odotuksiani
- Koulutukseni vastasi sille asettamiani tavoitteita

Osa-alue C: Tyytyväisyys opetukseen

- Opetus oli mielestäni pääosin laadukasta
- Olen tyytyväinen käytettyihin opetusmenetelmiin

Osa-alue D: Opinnäytetyön ohjaus

- Sain riittävästi ohjausta kandidaatin tutkielman laatimiseen / opinnäytteen tekemiseen.

Osa-alue E: Ohjaus ja tuki

- Tarjolla on ollut riittävästi ohjausta opintojen suunnitteluun.
- Sain riittävästi ohjausta opinnoissa suuntautumiseen.
- Miten helppoa tai vaikeaa on ollut tiedon ja tuen löytäminen opintoihisi liittyen?

- Ongelmatilanteissa olen tarvittaessa löytänyt henkilön, jolta olen voinut pyytää neuvoa.

Osa-alue F: Vuorovaikutus ja palaute

- Olen ollut tyytyväinen opinto-ohjelmani tarjoamiin vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksiin.
- Olen ollut tyytyväinen vuorovaikutukseeni opetushenkilökunnan kanssa.
- Olen saanut riittävästi palautetta opettajilta.
- Opettajilta saamani palaute on auttanut minua opinnoissani.

3. Osa-alueiden ja kysymysten painotukset rahoitusmallissa

Kunkin osa-alueen painoarvo on sama. Kunkin osa-alueen sisällä olevien kysymysten painoarvo on keskenään sama.

4. Kysymysten sisäisten vastausvaihtoehtojen käsittely

Opiskelijapalautekyselyn kysymyksillä on n vastausvaihtoa ja lisäksi kysymykseen voidaan jättää kokonaan vastaamatta. Tämä on otettava huomioon laskettaessa kysymysten ja osa-alueiden vertailuluvut.

Yksittäisen kysymyksen K vertailuluku $J(K)$ lasketaan seuraavasti:

1. kysymyksen K vastausvaihtoehtojen, $i=0, \dots, n$, %-osuudet $K(i)$ kerrotaan painoarvoilla $i=0, \dots, n$, kun $K(n)$ on positiivisin vaihtoehto ja $K(1)$ negatiivisin. $K(0)$ tarkoittaa, että kysymykseen ei ole vastattu tai on valittu 'ei voi arvioida' tms.
2. Tulojen $K(i)*i$ summa skaalataan arvolla n .

$$J(K) = (K(n)*n + \dots + K(1)*1)/n$$

Yksittäisten kysymysten vertailulukujen julkistamisen tarkoituksenmukaisuutta on perusteltua harkita. Osa-alueen kysymysten odotetaan tasapainottavan yliopistojen alarakenteista johtuvia eroja vastauksissa.

5. Osa-alueen vertailuluvun laskenta

Osa-alueen kysymysten vertailuluvut summataan ja skaalataan ao. ryhmän kysymysten lukumäärällä. Esimerkiksi, jos osa-alueessa on kolme kysymystä K , L ja M , joilla on vertailuluvut $J(K)$, $J(L)$ ja $J(M)$, niin osa-alueen vertailuluvuksi saadaan

$$JG = (J(K) + J(L) + J(M))/3$$

Osa-aluekohtaiset vertailuluvut on perusteltua julkistaa. Yliopistot pystyvät vertailemaan toimintaansa toisiinsa osa-aluekohtaisten vertailulukujen avulla. Menettely on vastaava kuin julkaisutietojen kohdalla.

6. Yliopiston vertailuluvun laskenta

Yliopistojen vertailuluvut W saadaan kertomalla osa-alueitten vertailulukujen summa yliopiston kyselyyn vastanneitten määrällä $Y(j)$, $j=1, \dots, 14$, missä j on yliopiston tunnus

$$W(j) = (JA + JB + JC + JD + JE + JF) * Y(j)$$

Yliopistojen vertailuluvut sekä opiskelupalautekyselyyn vastanneiden lukumäärät julkistetaan. Tämä mahdollistaa yliopiston vertailuluvun tarkistamisen osa-alueittaisista vertailuluvuista.

7. Yliopiston suhteellisen rahoitusosuuden määrittäminen

Yliopiston j osuus $Q(j)$ opiskelijapalautteen perusteella jaettavasta OKM-rahoituksesta prosentteina on

$$Q(j) = W(j) / (\text{summa}(W(i), i=1, \dots, 14)) * 100\%$$

Julkaisutyypiluokittelu opetus- ja kulttuuriministeriön tiedonkeruussa

Yliopistojen tiedonkeruun käsikirja

Sivu 89 / 100

1.11.2013

4.5 Julkaisutyyppit

A Vertaisarvioidut tieteelliset artikkelit

A1 Alkuperäisartikkeli tieteellisessä aikakauslehdessä (Journal article-refereed, Original research)

- Täyttää tieteellisen julkaisun määritelmän.
- Koostuu pääosin julkaisemattomasta materiaalista.
- Artikkelit on vertaisarvioitu.
- Artikkelin julkaisseella lehdellä on ISSN-tunnus.

Luokkaan sisältyy mm.:

- Alkuperäistutkimuksen tuloksia esittelevät artikkelit. Myös julkaisufoorumistalla mainituissa ammattilehdissä julkaistut alkuperäistutkimusta esittelevät artikkelit.

Esim I

"A cell spot microarray method for production of high density siRNA transfection microarrays".
<http://dx.doi.org/10.1186/1471-2164-12-162>

Esim II

"Terveyslääkinnän lukutaidon yhteys vapaa-ajan liikunta-aktiivisuuteen ja fyysiseen kuntoon työikäisillä miehillä"
<http://lts.fi/julkaisut/liikunta-ja-tiede/liikunta-ja-tiedelehti-12011/terveysliikunnan-lukutaidon-yhteys-vapaa>

Luokkaan eivät sisälly:

- Katsausartikkelit (luokka A2)
- Artikkelit kokoomateoksissa (luokka A3)
- Artikkelit konferenssijulkaisuissa (luokka A4)
- Lyhyet tutkimusraportit (case report) tai lyhyet katsausartikkelit (luokka B1)
- Pääkirjoitukset (editorial), kirja-arvostelut (book review), keskustelupuheenvuorot (discussion, letter), kommentit (comments) (luokka B1). Mikäli jokin em. artikkelityypeistä on vertaisarvioitu, se voidaan sisällyttää luokkaan A1.
- Ammattiyhteisön sovellettaviksi suunnatut artikkelit, jotka eivät perustu alkuperäistutkimukseen (luokka D1)

Esim: "Käsite "monityydyttymättömät rasvahapot" on johtanut harhaan",
<http://kehittyvaelintarvike.fi/teemajutut/kasite-monityydyttymattomat-rasvahapot-on-johtanut-harhaan>
 -> Artikkelit ammattilehdessä (D1)

Huom!

Em. kriteerit täyttävät aikakauslehtien erikoisnumeroissa ilmestyneet artikkelit merkitään joko luokkaan A1 tai A3. Konferenssijulkaisun artikkelia, joka on ilmestynyt aikakauslehden erikoisnumerossa merkitään joko luokkaan A1 tai A4.

A2 Katsausartikkeli tieteellisessä aikakauslehdessä (Review article, Literature review, Systematic review)

- Täyttää tieteellisen julkaisun määritelmän, lukuun ottamatta vaatimusta uuden tiedon tuottamisesta.
- Perustuu aikaisempiin julkaisuihin aihepiiristä. Katsausartikkeleita esiintyy erityisesti lääke- ja terveystieteiden parissa.
- Perustuu keskeisimpään alkuperäisartikkeliaineistoon.
- Artikkelit on vertaisarvioitu.
- Artikkelin julkaisseella lehdellä on ISSN-tunnus.

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Alkuperäisjulkaisujen tai muiden tutkimuksissa esitettyjen tulosten pohjalta luodut katsaukset joltakin tietyltä tieteenalalta.

Esim: Metabolism of Ophthalmic Timolol: New Aspects of an Old Drug

[http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1742-](http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1742-7843.2011.00694.x/abstract;jsessionid=CCE0E5284476BBA62BBE8CAA368E114A.d04t03)

[7843.2011.00694.x/abstract;jsessionid=CCE0E5284476BBA62BBE8CAA368E114A.d04t03](http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1742-7843.2011.00694.x/abstract;jsessionid=CCE0E5284476BBA62BBE8CAA368E114A.d04t03)

Luokkaan eivät sisälly:

- Alkuperäisartikkelit (luokka A1)
- Artikkelit kokoomateoksissa (luokka A3)
- Artikkelit konferenssijulkaisuissa (luokka A4)
- Lyhyet tutkimuselostukset (case report) tai lyhyet katsausartikkelit (luokka B1)
- Pääkirjoitukset (editorial), kirja-arvostelut (book review), keskustelupuheenvuorot (discussion, letter), kommentit (comments) (luokka B1)
- Ammattiyhteisön sovellettaviksi suunnatut artikkelit, jotka eivät perustu alkuperäistutkimukseen (luokka D1)

A3 Kirjan tai muun kokoomateoksen osa
(Book section, Chapters in research books)

- Täyttää tieteellisen julkaisun määritelmän.
- Koostuu pääosin julkaisemattomasta materiaalista.
- Kirjan toimituskunta tai vastaava on vertaisarvioinut artikkelin.
- Kirjalla on pääsääntöisesti ISBN-numero.

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Tieteellisissä kokoomateoksissa julkaistut artikkelit
- Tieteellisissä vuosikirjoissa tai vastaavissa julkaistut artikkelit

Luokkaan eivät sisälly:

- Vertaisarvioimattomat kirjan tai muun kokoomateoksen osat (luokka B2)
- Artikkelit ammatillisissa kokoomateoksissa, ml. lyhyet ensyklopediatekstit (luokka D2)

A4 Artikkelit konferenssijulkaisuissa
(Conference proceedings)

- Täyttää tieteellisen julkaisun määritelmän.
- Julkaistu säännöllisesti toistuvan tieteellisen konferenssin painetussa tai muuten julkisesti saatavilla olevassa julkaisussa. Esim. pelkästään konferenssin osallistujille jaettu julkaisu taikka ainoastaan verkossa rajoitetusti saatavilla olevat julkaisut eivät ole julkisesti saatavilla. CD-rom tai usb-muistitikku - muodossa jaettavilla julkaisuilla ISBN-tunnuksen olemassaolo tarkoittaa julkaisun julkisuutta.
- Täydellinen kirjallinen versio konferenssi-esitelmästä (full paper), ei pelkästään abstrakti.
- Artikkelit on vertaisarvioitu koko käsikirjoituksen, ei pelkästään abstraktin perusteella.

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Tieteellisen seminaarin kutsutuista esitelmistä tai postereista tehdyt artikkelit

Esim: Nuclear PDFs at NLO - status report and review of the EPS09 results

<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0375947411001199>

Luokkaan eivät sisälly:

- Muut kuin vertaisarvioidut alkuperäisartikkelit konferenssijulkaisuissa
- Konferenssiesitelmien abstraktit, laajennetut abstraktit (extended abstract), posterit tai powerpoint-esitykset
- Lyhyet tutkimuselostukset (case report) tai lyhyet katsausartikkelit (luokka B1)
- Vertaisarvioimattomat konferenssijulkaisut (luokka B3)
- Ammattiyhteisön sovellettaviksi suunnatut artikkelit, jotka eivät perustu alkuperäistutkimukseen (luokka D1)
- Artikkelit ammatillisissa konferenssijulkaisuissa (luokka D3)
- Artikkelit yksittäisen (ei säännöllisesti toistuvan) konferenssin, seminaarin tai tapahtuman pohjalta tehdyssä kokoomateoksessa (luokka A3).

Esim: Li TW, Jones PA. Methylation changes in early embryonic genes in cancer [abstract].

<http://www.aacrmeetingabstracts.org/cgi/content/abstract/2006/1/7-c>

-> Abstrakti, ei täydellinen kirjallinen versio (full paper)

B Vertaisarvioimattomat tieteelliset kirjoitukset

B1 Kirjoitus tieteellisessä aikakauslehdessä (Unrefereed journal articles)

- Luokkaan kuuluvat vertaisarvioimattomat kirjoitukset tieteellisissä aikakauslehdissä. Artikkelien lisäksi luokkaan kuuluvat lyhyet tutkimuselostukset (case report) tai lyhyet katsausartikkelit, pääkirjoitukset (editorial), kirja-arvostelut (book review), keskustelupuheenvuorot (discussion, letter) ja kommentit (comments) tieteellisissä aikakauslehdissä.
- Aikakauslehdessä on toimituskunta, mutta lehden ei välttämättä tarvitse noudattaa vertaisarviointikäytäntöjä.
- Artikkelin julkaisseella lehdellä on ISSN- tunnus.

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Vertaisarvioimattomat artikkelit
- Lyhyet tutkimuselostukset tai lyhyet katsausartikkelit
- Pääkirjoitukset, kirja-arvostelut, keskustelupuheenvuorot, kommentit, jne. tieteellisissä aikakauslehdissä

Luokkaan eivät sisälly:

- Alkuperäisartikkelit tai muut alkuperäisartikkeleihin verrattavissa olevat vertaisarviodut artikkelit (luokka A1)
- Katsausartikkelit (luokka A2)
- Artikkelit kokoomateoksissa (luokka A3)
- Artikkelit konferenssijulkaisuissa (luokka A4)
- Ammattiyhteisön sovellettaviksi suunnatut artikkelit, jotka eivät perustu alkuperäistutkimukseen (luokka D1)

B2 Kirjan tai muun kokoomateoksen osa (Book section)

- Luokkaan kuuluvat vertaisarvioimattomat artikkelit kirjoissa tai kokoomateoksissa, joissa mahdollisesti on toimituskunta, mutta artikkeleita ei ole vertaisarvioitu.
- Kirjalla on pääsääntöisesti ISBN-numero.

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Vertaisarvioimattomat artikkelit kirjoissa tai kokoomateoksissa
- Tutkimuslaitosten kustantamissa kokoomateoksissa julkaistut artikkelit, jotka ovat lähempänä tieteellistä artikkelia kuin raporttia tai selvitystä
- Valtion virastojen kustantamissa kirjoissa julkaistut artikkelit, jotka ovat lähempänä tieteellistä artikkelia kuin raporttia tai selvitystä

Luokkaan eivät sisälly:

- Artikkelit tieteellisissä kokoomateoksissa (luokka A3)
- Artikkelit ammatillisissa kokoomateoksissa (luokka D2)
- Julkaistut kehittämis- tai tutkimusraportit taikka -selvitykset (luokka D4)
- Oppikirjat, ammatilliset käsi- tai opaskirjat taikka sanakirjat (luokka D5)
- Lyhyet esipuheet tai johdannot

B3 Vertaisarvioimaton artikkeli konferenssijulkaisussa (Unrefereed conference proceedings)

- Julkaistu painetussa tai muuten julkisesti saatavilla olevassa konferenssijulkaisussa. Esim. pelkästään konferenssin osallistujille jaettu julkaisu taikka ainoastaan verkossa rajoitetusti saatavilla olevat julkaisut

eivät ole julkisesti saatavilla. CD-rom tai usb-muistitikku -muodossa jaettavilla julkaisuilla ISBN-tunnuksen olemassaolo tarkoittaa julkaisun julkaisuutta.

- Täydellinen kirjallinen versio konferenssi-esitelmästä (full paper), ei pelkästään abstrakti

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Tieteellisen seminaarin kutsututuista esitelmistä tai postereista tehdyt artikkelit, jotka eivät ole käyneet läpi vertaisarviointia.

Luokkaan eivät sisälly:

- Konferenssiesitelmien abstraktit, laajennetut abstraktit (extended abstract), posterit tai powerpoint-esitykset
- Lyhyet tutkimuselostukset tai lyhyet katsausartikkelit (luokka B1)
- Vertaisarvioitua konferenssijulkaisua (luokka A4)
- Ammattiyhteisön sovellettaviksi suunnatut artikkelit, jotka eivät perustu alkuperäistutkimukseen (luokka D1)
- Artikkelit ammatillisissa konferenssijulkaisuissa (luokka D3)

C Tieteelliset kirjat (monografiat)

C1 Kustannettu tieteellinen erillisteos

(Book)

- Täyttää tieteellisen julkaisun määritelmän
- Koostuu pääosin julkaisemattomasta materiaalista. Kirjojen uudet painokset otetaan huomioon, mikäli kirjaa muokattu merkittävästi edelliseen painokseen nähden.
- Kirjalla yksi tekijä tai useampi tekijä jotka ovat vastuussa koko kirjasta.
- Kirjalla on ISBN-numero

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Kaupallisten kustantajien julkaisemat tieteelliset erillisteokset
- Tieteellisten seurojen tai vastaavien sarjoissa ilmestyneet tieteelliset erillisteokset

Luokkaan eivät sisälly:

- Uudet painokset, mikäli tekstiä ei ole merkittävästi muokattu.
- Kirjan ja kokoomateoksen toimittaminen (mahdollisesti luokka C2)
- Käännökset (mahdollisesti luokka C2)
- Kehittämis- tai tutkimusraportit taikka -selvitykset (luokka D4)
- Oppikirjat, ammatilliset käsi- tai opaskirjat taikka sanakirjat (luokka D5)
- Yleistajuiset monografiat (luokka E2)
- Väitöskirjat tai muut opinnäytetyöt (luokka G)

C2 Toimitettu kirja, kokoomateos, konferenssijulkaisu tai lehden erikoisnumero

(Book (editor))

- Toimitetut julkaisut, joissa toimittajalla on myös omaa tieteellistä panosta, kuten laaja johdanto ja esipuhe. Johdantoa tai esipuhetta ei merkitä erikseen luokkiin A tai B. Pelkkää toimitustyötä ei lasketa julkaisuksi (toimitustyö on asiantuntijatehtävä). Luokka C2 on erillistapaus luokista A1 (artikkeli), A3 (Kirjan tai muun kokoomateoksen osa) ja A4 (Artikkeli konferenssijulkaisussa). Luokkaan C2 merkitään ne artikkelit, joissa kirjoittaja on artikkelin kirjoittamisen lisäksi toiminut julkaisun toimittajana.
- Kirjan julkaisukanava täyttää sivulla 20 määritelty tieteellisen julkaisukanavan määritelmän.
- Kirjalla on ISBN-numero / lehdellä on ISSN-tunnus

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Toimitetut kirjat, kokoomateokset, konferenssijulkaisu tai lehden erikoisnumerot.
- Käännökset, joissa toimittajalla/kääntäjällä on laaja johdanto tai esipuhe.

Esim. "New Alliances for Tourism, Conservation and Development in Eastern and Southern Africa".

<http://www.acp-edulink.eu/sites/all/files/documents/docs/Book%20New%20Alliances%20for%20Tourism.pdf>

-> Introduction: New Alliances –lukua ei ilmoiteta artikkelina, teos ilmoitetaan toimitettuna kirjana (luokka C2).

Luokkaan eivät sisälly:

- Toimitetut kirjat joissa ei ole toimittajan laajaa johdantoa tai esipuhetta
- Käännökset ilman toimittajan/kääntäjän laajaa johdantoa tai esipuhetta (ei ole julkaisu vaan asiantuntijatehtävä)
- Toimitetut oppikirjat, ammatilliset käsi- tai opaskirjat taikka sanakirjat (mahdollisesti luokka D5)
- Toimitetut yleistajuiset kirjat (mahdollisesti E2)
- Kehittämis- tai tutkimusraporttien taikka –selvitysten esipuheet ja johdannot (merkitään luokkaan D4)

Esim. ”Kohti sosiaalisesti kestävää hyvinvointia. Näkökulmia Pohjanmaalta”.

http://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-357-8.pdf

-> Pelkkä lyhyt esipuhe ilman omaa tieteellistä panosta. Kirjan artikkelit kuuluvat ryhmään A3 (artikkelit kokoomateoksissa). Teosta ei ilmoiteta toimitettuna kirjana.

D Ammattiyhteisölle suunnatut julkaisut

D1 Artikkelit ammattilehdessä

- Suunnattu ammatilliselle yhteisölle.
- Aikakauslehdessä on toimituskunta, mutta lehden ei välttämättä tarvitse noudattaa vertaisarviointikäytäntöjä.
- Artikkelin julkaisseella lehdellä on ISSN-tunnus.

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Ammattiyhteisön sovellettaviksi suunnatut artikkelit, jotka on julkaistu ammattilehdessä. Artikkelien ei tarvitse perustua alkuperäistutkimukseen
- Myös julkaisufoorumiluokituksessa tasoille 1-3 luokitelluissa ammatillisissa lehdissä julkaistut muut kuin vertaisarvioitut artikkelit

Esim. I

”Perimä, käsittely ja pH-arvo vaikuttavat sianlihan laatuun”

<http://kehittyvaelinatarvike.fi/teemajutut/perima-kasittely-ja-ph-arvo-vaikuttavat-sianlihan-laatuun->>

Artikkeli ammattilehdessä

Esim. II

”Onko probiooteista apua laihdutuksessa? : Suolistomikrobiston muokkaaminen kiehtoo lihavuustutkijoita”

[https://tuhat.halvi.helsinki.fi/portal/fi/publications/onko-probiooteista-\(e0be5026-9625-4699-bfa5-1f306e7a135d\).html](https://tuhat.halvi.helsinki.fi/portal/fi/publications/onko-probiooteista-(e0be5026-9625-4699-bfa5-1f306e7a135d).html)

-> Julkaistu julkaisufoorumiluokituksessa tasolle 1 luokitellussa Duodecim lehdessä, mutta artikkeli on pääkirjoitus, ei vertaisarvioitu artikkeli.

Luokkaan eivät sisälly:

- Alkuperäisartikkelit (luokka A1).
- Julkaisufoorumiluokituksessa tasoille 1-3 luokitelluissa ammatillisissa lehdissä julkaistut vertaisarvioitut tieteelliset artikkelit. (luokka A1 tai A2).
- Katsausartikkelit (luokka A2)
- Artikkelit kokoomateoksissa (luokka A3)
- Artikkelit konferenssijulkaisuissa (luokka A4)
- Yleistajuiset artikkelit, sanomalehtiartikkelit (luokka E1)

Esim. I

Kuljettajan sairaus kuolonkolarien aiheuttajana

[https://tuhat.halvi.helsinki.fi/portal/fi/publications/kuljettajan-sairaus\(bb2a2003-3f33-4de5-9b01-93739469b0fb\).html](https://tuhat.halvi.helsinki.fi/portal/fi/publications/kuljettajan-sairaus(bb2a2003-3f33-4de5-9b01-93739469b0fb).html)

-> Julkaisufoorumitasolle 1 luokitellussa ammatillisessa lehdessä julkaistu vertaisarvioitu tieteellinen artikkeli. Merkitään luokkaan A1.

D2 Artikkelit ammatillisissa kokoomateoksissa (ml. toimittajan kirjoittama johdantoartikkeli)

- Tarkoittaa artikkeleita ammatillisissa käsi- tai opaskirjoissa, ammatillisissa tietojärjestelmissä tai ammatillisissa kokoomateoksissa, oppikirja-aineistoja, taikka lyhyitä ensyklopediatekstejä.
- Pääasiallinen lukijakunta on alalle koulutettua ja soveltaa tietoa käytännön työssään. Usein kotimaisia.
- Sisältää toimittajan tutkimuksellisen panoksen sisältävät johdantoartikkelit kokoomateokseen. Toimitustyö itsessään katsotaan asiantuntijatehtäväksi eikä julkaisuksi, toisin kuin aiemmissa ammattikorkeakoulujen Amkota-tiedonkeruissa.
- Kirjalla on pääsääntöisesti ISBN-numero.

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Ammattiyhteisön sovellettaviksi suunnatut artikkelit jotka on julkaistu ammatillisissa käsi- tai opaskirjassa tai ammatillisissa tietojärjestelmässä. Artikkelien ei tarvitse perustua alkuperäistutkimukseen.
- Ammatilliseen käyttöön tarkoitetut oppikirja-aineistot.

Luokkaan eivät sisälly:

- Artikkelit tieteellisissä kokoomateoksissa (luokka A3)
- Artikkelit konferenssijulkaisuissa (luokka A4)
- Julkaistut kehittämis- tai tutkimusraportit taikka -selvitykset (luokka D4)
- Kokonaiset oppikirjat, ammatilliset käsi- tai opaskirjat taikka sanakirjat (luokka D5)
- Esipuheet tai johdannot ilman tutkimuksellista panosta

D3 Artikkelit ammatillisissa konferenssijulkaisuissa

- Julkaistu painetussa tai muuten julkisesti saatavilla olevassa konferenssijulkaisuissa. Esim. pelkästään konferenssin osallistujille jaettu julkaisu taikka ainoastaan verkossa rajoitetusti saatavilla olevat julkaisut eivät ole julkisesti saatavilla. CD-rom tai usb-muistitikku -muodossa jaettavilla julkaisuilla ISBN-tunnuksen olemassaolo tarkoittaa julkaisun julkisuutta.
- Täydellinen kirjallinen versio konferenssi-esitelmästä (full paper), ei pelkästään abstrakti.

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Artikkelit, jotka ovat ilmestyneet ammatillisissa konferenssijulkaisuissa.

Luokkaan eivät sisälly:

- Konferenssiesitelmien abstraktit, laajennetut abstraktit (extended abstract), posterit tai powerpoint-esitykset
- Artikkelit tieteellisissä konferenssijulkaisuissa (luokka A4)
- Julkaistut kehittämis- tai tutkimusraportit taikka -selvitykset (luokka D4)
- Lyhyet esipuheet tai johdannot

Esim.

“A Place for Space – Pedagogy as a Bridge between Declarations and Realization”

<http://www.eera-ecer.de/ecer-programmes/conference/6/contribution/16764/>

-> Extended abstract, ei täydellinen kirjallinen versio (full paper).

D4 Julkaistu kehittämis- tai tutkimusraportti taikka -selvitys

- Tieteellisen työhön / tutkimus- ja kehitystyöhön perustuva julkaistu kehittämis- tai tutkimusraportti taikka selvitys, joka on yleisesti saatavilla.
- Kustantaja yleensä ei-tieteellinen, yleensä julkinen taho kuten ministeriö tai valtion tutkimuslaitos.
- Kehittämis- tai tutkimusraportteja ei ole suunnattu ensisijaisesti tietyille ammattiyhteisölle, vaan virkamiesten tms. käyttöön.

- Mikäli raportti on kokoomateos, jonka kaikki tekijät tulevat samasta organisaatiosta, kohdellaan raporttia kokonaisuutena (osakokonaisuuksien tekijät osallistuvat kollektiivisesti koko raportin tekoon). Tällöin julkaisun tekijät merkitään seuraavasti: Julkaisun nimeksi (3.3.1.9) merkitään raportin nimi, julkaisun tekijöiksi (3.3.1.4 ja 3.3.1.6) merkitään osakokonaisuuksien kirjoittajat, emojulkaisun nimi

(3.3.1.19) jätetään tyhjäksi ja emojulkaisun toimittajiksi (3.3.1.20) merkitään kokoomateoksen toimittajat. Muut viitetiedot merkitään normaalisti.

Mikäli kokoomateoksena julkaistu D4-julkaisutyypin raportti koostuu useiden organisaatioiden tekijöistä, merkitään sen tiedot kokoomateoksen tavoin, eli yksittäiset artikkelit (myös esipuheet ja johdannot) merkitään erikseen julkaisutyypin D4. Monografiatyypiset raportit merkitään monografian tavoin julkaisutyypin D4. Ks. esimerkit alhaalla.

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Sopimustutkimuksena tehdyt selvitykset
- Julkaistut tutkimus / tutkimus- ja kehitystyöraportit
- Ns. white paperit
- Working papers- ja discussion papers –tyyppiset julkaisut.

Esim I

Linking an EU emission reduction target beyond 20 % to energy security in Central and Eastern Europe
<http://www.fiia.fi/en/publication/172/>

-> Julkaisu ilmoitetaan yhtenä raporttina.

Esim II

Yliopistojen rakenteellinen kehittäminen, akateemiset yhteisöt ja muutos RAKE-yhteishankkeen (2008–2009) loppuraportti

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2010/liitteet/opm05.pdf?lang=fi>

-> Artikkelit tallennetaan kokoomateosartikkeleiden tavoin.

Luokkaan eivät sisälly:

- Pelkästään sisäiseen käyttöön tarkoitetut julkaisut.
- Artikkelit kirjoissa tai kokoomateoksissa (luokka A3 tai B2)
- Kaupallisten kustantajien julkaisemat tieteelliset erillisteokset (luokka C1)
- Tieteellisten seurojen tai vastaavien julkaisemat tieteelliset erillisteokset (luokka C1)
- Artikkelit ammatillisissa kokoomateoksissa (luokka D2), ts. julkaisut joiden pääasiallinen kohderyhmä on ammatillinen yleisö.
- Oppikirjat, ammatillinen käsi- tai opaskirjat taikka sanakirjat (luokka D5)
- Yleistajuiset monografiat (luokka E2)

D5 Ammatillinen kirja

- Tarkoittaa kustannettuja ammatillisia kirjoja, oppikirjoja, ammatillisia käsi- tai opaskirjoja taikka sanakirjoja.
- Kirjalla on ISBN-numero

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Kustannetut oppikirjat tai ammatilliset käsi tai opaskirjat
- Sanakirjat

Luokkaan eivät sisälly:

- Pelkästään yksittäisiä kursseja varten tehdyt luentomonisteet, verkkoaineistot tai vastaavat

E Suurelle yleisölle suunnatut julkaisut

E1 Yleistajuinen artikkeli, sanomalehtiartikkeli

- Artikkelit, katsaukset ja pääkirjoitukset suurille yleisölle suunnatuissa julkaisuissa.
- Kirjoituksella täytyy olla yhteys kirjoittajan työhön.

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Julkaistut yleistajuiset artikkelit yleisesti saatavilla olevissa suurelle yleisölle suunnatuissa sanomalehdissä tai aikakauslehdissä.

Luokkaan eivät sisälly:

- Artikkelit ammattilehdissä (luokka D1)
- Lyhyet kommentit tai yleisönosastokirjeet.
- Artikkelit, jotka kirjoittaja on kirjoittanut työskennellessään sanomalehdessä.

E2 Yleistajuinen monografia

- Kustannetut ei-tieteelliset yleistajuiset teokset. Ei omakustanteita.
- Kirjoituksella täytyy olla yhteys kirjoittajan työhön.
- Monografialla täytyy olla ISBN-numero.

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Kustannetut ei-tieteelliset yleistajuiset teokset.

Luokkaan eivät sisälly:

- ammatilliset käsi- tai opaskirjat (luokka D5)

F Julkinen taiteellinen ja taideteollinen toiminta

Luokan F julkaisuista ei ilmoiteta metatietoja vaan ainoastaan lukumäärätietoja.

F1 Erillisjulkaisu

- Taidejulkaisu, joka on itsenäinen kokonaisuus olematta toisen taideteoksen osa tai joka ei sisällä muita itsenäisen taiteellisen julkaisun asemaan asetettavia osia.

F2 Julkinen taiteellinen teoksen osatoteutus

- Taidejulkaisu voi olla kiinteässä, irrottamattomassa suhteessa yhteisjulkaisuun, mutta kyseisen taiteenalan käytännön mukaan sitä voidaan arvostaa erillisenä (esim. näytelmän lavastus, yhteisnäyttelyssä oleva maalaus, kamarimuusikon osuus konsertissa, näyttelijän roolisuoritus).
- Tähän kategoriaan merkitään myös julkaisun kokoamiseen liittyvä työ eli kokonaisuuteen kuuluvien osien valinta, kokonaisuuden yleisten taiteellisten periaatteiden määrittäminen ja osajulkaisujen työstäminen yhdessä niiden tekijöiden kanssa siten, että ne sopivat kokonaisuuteen (esim. näyttämöteoksen ohjaus, konserttikokonaisuuden taiteellinen johtaminen/tuottaminen).

F3 Ei-taiteellisen julkaisun taiteellinen osa

- Taiteellinen osa julkaisua, jonka konteksti ei ole ensisijaisesti taiteellinen mutta joka on kuitenkin kyseisen taideyhteisön taiteena arvostama (esim. markkinoille tuodun tuotteen muotoilu- tai suunnitteluratkaisu, vaativa sävellystyö mainosfilmiin).

G Opinnäytteet**G1 Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö, kandidaatintyö****G2 Pro gradu, diplomityö, ylempi amk-opinnäytetyö****G3 Lisensiaatintyö**

- Julkaistut artikkelilisensiaatintyöt merkitään, vaikka lisensiaatintyön artikkelit olisi jo merkitty luokassa A.

G4 Monografiaväitöskirja

- Yliopiston sarjoissa ja yliopiston laitossarjoissa julkaistut monografiaväitöskirjat, kustannetut monografiaväitöskirjat tai omakustanteena julkaistut monografiaväitöskirjat.

G5 Artikkeliväitöskirja

- Julkaistut artikkeliväitöskirjat merkitään, vaikka väitöskirjan artikkelit olisi jo merkitty luokassa A.

H Patentit ja keksintöilmoitukset

Patenteista ja keksintöilmoituksista ei ilmoiteta metatietoja vaan ainoastaan lukumäärätietoja.

H1 Myönnetty patentti

Patentti on yhteiskunnan keksijälle myöntämä yksinoikeus keksinnön ammattimaiseen hyödyntämiseen, jonka vastineeksi keksijän on sallittava keksintönsä julkaiseminen. Patentin voi saada teollisesti käyttökelpoiseen keksintöön, joka on uusi ja eroaa olennaisesti aikaisemmista. Ulkomaalaisista patenteista merkitään vain yksi myönnetty patentti per keksintö. Ts. eri alueille/maihiin myönnettyjä patenteja ei merkitä erikseen.

H2 Keksintöilmoitus

Keksintöilmoituksella tarkoitetaan kirjallista ilmoitusta (keksintöilmoituslomake) korkeakoululle, joka keksijän on tehtävä viipymättä, kun hän on tehnyt korkeakoulukeksintölain (369/2006) soveltamisalaan kuuluvan keksinnön.

Keksintöilmoituksista ilmoitetaan erikseen seuraavat lukumäärät:

- keksintöilmoitusten määrä (H21)
- näistä jatkotyöstettyjen osuus (H22)
- korkeakoulun itselleen ottamien hyödyntämisoikeuksien määrä (H23)
- eteenpäin siirretyt hyödyntämisoikeudet (H24)

I Audiovisuaaliset aineistot ja tieto- ja viestintätekniset ohjelmat

Luokan I julkaisuista ei ilmoiteta metatietoja vaan ainoastaan lukumäärätietoja.

I1 Audiovisuaalinen aineisto

- Sellaiset julkaistut audiovisuaaliset aineistot, joita ei julkaisun sisällön perusteella tilastoida muissa kohdissa.
- Tekijä yleensä toimittaja tai aineiston tuottanut henkilö.
- Sarjamuotoisissa aineistoissa kukin sarja merkitään vain kerran, esim. radio-ohjelmasarjat.

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Televisio- ja radio-ohjelmat sekä tutkimuksen tuloksia dokumentoivat audiovisuaaliset esitykset.
- Multimediajulkaisut

Luokkaan eivät sisälly:

- Televisio tai radiohaastattelut
- Taiteellinen audiovisuaalinen aineisto (mahdollisesti luokka F)
- Audiovisuaaliset opetusmateriaalit, esim. pelkästään yksittäisiä kursseja varten tehdyt verkkoaineistot tai vastaavat
- Mainos- tai promootiomateriaalit
- Multimediaohjelmistot (mahdollisesti luokka I2)

I2 Tieto- ja viestintätekniset ohjelma tai ohjelmisto

- Kaupallisena tai vapaana ohjelmistona julkaistu tieto- ja viestintätekkinen ohjelma tai ohjelmisto.
- Ohjelmistoversioista mukaan vain ensimmäinen, mikäli ohjelmisto ei ole merkittävästi muuttunut jälkimmäisissä versioissa.

Luokkaan sisältyvät mm.:

- Tieto- ja viestintätekniset ohjelmat ja ohjelmistot

Esim:

"TeamUP"

https://reseda.taik.fi/Taik/jsp/taik/Publication_Types.jsp?id=17111033

Luokkaan eivät sisälly:

- Taiteellinen tieto- ja viestintätekkinen aineisto (mahdollisesti luokka F)
- Multimediajulkaisut (mahdollisesti luokka I1)

Yliopistojen vertaisarvioidut julkaisut tieteenaloittain 2011–2012

julkaisutyyppit A1-A4 (vertaisarvioidut artikkelit) ja C1 (vertaisarvioidut monografiat), keskiarvo

Tieteenala	Julkaisu- taso 0	Julkaisu- taso 1	Julkaisu- taso 2	Julkaisu- taso 3	Kaikki yhteensä
Humanistiset tieteet	584	1 232	694	74	2 583
Filosofia	51	122	112	15	299
Historia ja arkeologia	99	344	145	19	607
Kielitieteet	160	305	196	22	681
Kirjallisuuden tutkimus	43	100	67	3	212
Kuvataide ja muotoilu	72	63	16	1	151
Muut humanistiset tieteet	63	127	67	4	260
Teatteri, tanssi, musiikki, muut esittävät taiteet	52	69	29	5	154
Teologia	46	104	65	7	221
Luonnontieteet	1 010	2 952	2 221	1 347	7 529
Avaruustieteet ja tähtitiede	10	58	29	149	246
Biokemia, solu- ja molekyylibiologia	9	92	128	88	316
Ekologia, evoluutiobiologia	32	302	254	161	749
Fysiikka	181	521	807	376	1 884
Genetiikka, kehitysbiologia, fysiologia	3	45	45	29	121
Geotieteet	14	62	57	27	159
Kasvibiologia, mikrobiologia, virologia	51	90	94	40	274
Kemia	45	179	225	244	691
Matematiikka	179	379	196	96	850
Muut luonnontieteet	14	36	15	7	70
Tietojenkäsittely ja informaatiotieteet	417	1 031	233	88	1 768
Tilastotiede	28	65	40	10	142
Ympäristötiede	30	96	101	36	262
Lääke- ja terveystieteet	169	2 466	1 596	1 029	5 259
Biolääketieteet	31	334	329	209	902
Farmasia	5	127	78	55	265
Hammaslääketieteet	13	125	54	34	226
Hoitotiede	28	152	46	7	233
Kansanterveystiede, ympäristö ja työterveys	19	156	136	89	400
Kirurgia, anestesiologia, tehohoito, radiologia	8	251	111	36	405
Korva-, nenä- ja kurkkutaudit, silmätaudit	6	74	32	9	119
Liikuntatiede	14	46	42	11	111
Lääketieteen bioteknologia	2	36	21	19	77
Naisten- ja lastentaudit	4	213	132	81	430
Neurologia ja psykiatria	5	243	128	95	471
Neurotieteet	4	58	37	28	127
Oikeuslääketiede ja muut lääketieteet	6	101	58	49	213
Sisätaudit	13	323	205	194	734
Syöpätaudit	2	80	70	44	196
Terveystiede	12	150	120	72	354

Tieteenala	Julkaisu- taso 0	Julkaisu- taso 1	Julkaisu- taso 2	Julkaisu- taso 3	Kaikki yhteensä
Maa- ja metsätieteet	79	191	145	98	512
Eläinlääketiede	17	58	44	32	150
Kotieläintiede, maitotaloustiede	5	3	2	5	14
Maatalouden bioteknologia	1	3	7	2	11
Maataloustiede	19	32	15	6	71
Metsätiede	27	79	61	40	206
Muut maataloustieteet	12	17	17	15	61
Tekniikka	1 109	1 213	463	182	2 966
Arkkitehtuuri	19	7	7	0	33
Kone- ja valmistustekniikka	204	113	37	10	363
Lääketieteen tekniikka	28	51	34	12	123
Materiaalitekniikka	120	132	70	27	349
Muu tekniikka	156	109	33	8	305
Nanoteknologia	6	15	13	6	40
Rakennus- ja yhdyskuntatekniikka	123	72	25	3	222
Sähkö-, automaatio- ja tietoliikennetekniikka, elektronikka	338	552	104	68	1 061
Teknillinen kemia, kemian prosessitekniikka	89	127	100	35	350
Teollinen bioteknologia	1	15	11	9	36
Ympäristön bioteknologia	1	1	3	0	4
Ympäristötekniikka	27	22	28	7	84
Yhteiskuntatiede	1 514	2 005	1 188	192	4 899
Kansantaloustiede	43	59	36	15	152
Kasvatustieteet	271	441	196	13	921
Liiketaloustiede	715	398	197	41	1 351
Media- ja viestintätieteet	46	123	57	5	230
Muut yhteiskuntatieteet	91	182	96	14	382
Oikeustiede	109	207	108	4	428
Psykologia	30	180	144	62	415
Sosiaali- ja yhteiskuntapolitiikka	33	81	51	3	168
Sosiologia	69	149	149	18	383
Valtio-oppi, hallintotiede	85	134	118	8	345
Yhteiskuntamaantiede, talusmaantiede	24	55	39	10	127
Kaikki yhteensä	4 464	10 057	6 306	2 921	23 748

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä -sarjassa vuonna 2014 ilmestyneet

- 1 Suomen elokuvasäätiön tukitoiminta:
hallintotapa, tavoitteet, tuloksellisuus
- 2 Hyvän virkakielen toimintaohjelma
- 3 Klart myndighetsspråk – ett handlingsprogram
- 4 Selvitys eduskunnan sivistysvaliokunnalle esi- ja
perusopetuksen opetusryhmien nykytilasta
- 5 Kielitaidon määrittäminen sekä kielitaidon
ja EU/ETA-alueen ulkopuolella hankitun
koulutuksen täydentäminen terveysalalla

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Ministry of Education and Culture

Ministère de l'Éducation et de la culture

ISBN 978-952-263-260-9 (PDF)

ISSN-L 1799-0327

ISSN 1799-0335 (PDF)